

Medlemmene i kontrollutvalget i Narvik kommune
Ordføreren
KomRev NORD v/oppdragsansvarlig regnskapsrevisor
KomRev NORD v/oppdragsansvarlige forvaltningsrevisor

Dato: 24.11.2025
Dok.nr: KS-25/00695-3
Saksbehandler: Tage Karlsen
Telefon: 480 38383
E-post:: tage@k-sek.no

Møteinnkalling

Utvalg kontrollutvalget

Møtedato: 01.12.2025
Møtested: Rådhuset, rom 225 – formannskapsal 1
Tid: Kl. 10.00

./ Vedlagt følger sakliste og saksdokumenter.

Av hensyn til innkalling av varamedlem(mer) ber vi om at eventuelle forfall meldes til K--Sekretariatet i god tid før møtet. Som gyldig forfall regnes *tjenestereiser, spesielle arbeidsforhold, sykdom og vektige velferdsgrunner*.

Enkelte saker kan bli ført for lukkede dører, jf. kommunelovens § 11-5. Det vises til saklisten for nærmere informasjon.

Med vennlig hilsen

Tage Karlsen
seniorrådgiver

Kopimottakere: varamedlemmer
kommunedirektøren

SAKSLISTE

Utvalg: Kontrollutvalget i Narvik kommune

Møtedato: Mandag 1.12.2025

Tid: Kl. 10.00

Møtested: Narvik Rådhus, 225 Formannskapssal 1

Sak nr.	Tittel	Side
52/25	Godkjenning av protokoll fra møtet 27.10.2025	3
53/25	Orientering fra kommunedirektøren om avvik – kontrollutvalgets sak 47/25	12
54/25	Revisors rapportering – revisjonsstrategi 2025 – Narvik kommune	14
55/25	Revisors rapportering – revisjonsstrategi 2025 – Narvik Vann KF	17
56/25	Revisors rapportering – revisjonsstrategi 2025 – Narvik Havn KF	20
57/25	Rapportering fra revisor – forenklet etterlevelseskontroll for 2025 – risiko- og vesentlighetsvurdering	23
58/25	Narvik kommunes økonomiske forpliktelser i forbindelse med alpin-VM i 2029 (kontrollutvalgets sak 48/25) – kommunedirektørens redegjørelse	26
59/25	Overordnet prosjektskisse – forvaltningsrevisjonsprosjekt «Arbeidsmiljø»	72
60/25	Kontrollutvalgets årsplan for 2026	78
61/25	Referatsaker	83
62/25	Rapportering fra revisor – løpende revisjonsarbeid - interimfasen	88
63/25	Eventuelt	

Kontrollutvalget må ta stilling til om møtet skal lukkes under behandlingen av sak --/2025 jf. kommunelovens § 11-5. 2. ledd

Arkivsaksnummer: KS-25/00695-1
Saksbehandler: Tage Karlsen

Utvalg
kontrollutvalget

Møtedato
01.12.2025

Saksnr
52/25

Narvik sak 52/25 - godkjenning av protokoll fra møtet 27.10.2025

Innstilling til vedtak:

Protokollen fra kontrollutvalgets møte 27.10.2025 godkjennes.

Saksutredning:

Kontrollutvalget fører protokoll fra sine møter i henhold til bestemmelsene om møtebok i kommunelovens § 11-4.

Utkastet til møteprotokoll sendes til kontrollutvalgets medlemmer etter møtet med anmodning om å fremsette eventuelle innsigelser og forslag til korreksjoner så snart som mulig.

Den formelle godkjenningen av protokollen skjer i påfølgende møte.

Harstad, 18.11.2025

Tage Karlsen
seniorrådgiver

Vedlegg

Narvik - Møteprotokoll 27.10.2025

Møteprotokoll

Utvalg

Kontrollutvalget i Narvik kommune

Dato:	27.10.2025
Sted:	Rådhuset, møterom 225 – formannskapsal 1
Tid:	Fra kl: 10.00 Til kl: 13.00
Arkivsak:	
Tilstede:	Elisabeth Grande (leder) Johan Daniel Olsen Hætta (nestleder) Pål Iver Skogvold Rakel A. Norum
Møtende varamedlemmer:	
Forfall:	Kari Ann Nygård Reidar Inge Hansen (vara) Isabelle Stormo Myreng (vara)
Øvrige:	Seniorrådgiver Tage Karlsen, K-Sekretariatet IKS Assisterende kommunedirektør Rolf M. Lossius (ikke innkalt)
Protokollfører:	Tage Karlsen

Innkalling og sakliste: ingen merknader

Behandlede saker:

Sak nr.	Tittel	Unntatt offentlighet
42/25	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 01.09.2025	
43/25	Budsjettramme for kontroll og tilsyn for 2026 – Narvik Havn KF	
44/25	Budsjettramme for kontroll og tilsyn for 2026 – Narvik Vann KF	
45/25	Oppdragsansvarlig revisors uavhengighetsvurdering	
46/25	Drøftingssak – henvendelse om Nordkraft AS	
47/25	Kontrollutvalgets sak 41/25 (Eventuelt) - svar fra kommunedirektøren	
48/25	Drøftingssak - henvendelse om Narvik kommunes økonomiske forpliktelser i forbindelse med Alpin-VM 2029	
49/25	Drøftingssak - henvendelse om utbyggingen av Framneslia Industriområde (Narvik Næringspark)	
50/25	Bestilling forvaltningsrevisjon arbeidsmiljø	
51/25	Eventuelt	

Sak 42/25**GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA KONTROLLUTVALGETS MØTE 01.09.2025****Innstilling:**

Protokollen fra kontrollutvalgets møte 01.09.2025 godkjennes.

Behandling:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Protokollen fra kontrollutvalgets møte 01.09.2025 godkjennes.

(utskrift av møteprotokollen oversendt til ordføreren, med kopi til kommunedirektøren, 29.10.2025)

Sak 43/25

BUDSJETTRAMME FOR KONTROLL OG TILSYN FOR 2026 – NARVIK HAVN KF

Innstilling:

1. Kontrollutvalget foreslår at budsjett for kontroll- og tilsynsfunksjonene for Narvik Havn KF for 2026 vedtas med en budsjettramme på kr 250 000.
2. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll- og revisjonsarbeidet skal følge styrets innstilling til kommunestyret.
3. Kontrollutvalget viser til forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2 samt kommentarer i Kontrollutvalgsboka fra Kommunal- og distriktsdepartementet, 2022 s. 14, for behandling av kontrollutvalgets budsjettforslag. Utvalget forutsetter at behandlingen skjer som beskrevet her.

Behandling:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Kontrollutvalget foreslår at budsjett for kontroll- og tilsynsfunksjonene for Narvik Havn KF for 2026 vedtas med en budsjettramme på kr 250 000.
4. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll- og revisjonsarbeidet skal følge styrets innstilling til kommunestyret.
5. Kontrollutvalget viser til forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2 samt kommentarer i Kontrollutvalgsboka fra Kommunal- og distriktsdepartementet, 2022 s. 14, for behandling av kontrollutvalgets budsjettforslag. Utvalget forutsetter at behandlingen skjer som beskrevet her.

(utskrift av møteprotokollen oversendt til Narvik Havn KF 29.10.2025)

Sak 44/25

BUDSJETTRAMME FOR KONTROLL OG TILSYN FOR 2026 – NARVIK VANN KF

Innstilling:

1. Kontrollutvalget foreslår at budsjett for kontroll- og tilsynsfunksjonene for Narvik Vann KF for 2026 vedtas med en budsjettramme på kr 125 000.
1. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll- og revisjonsarbeidet skal følge styrets innstilling til kommunestyret.
2. Kontrollutvalget viser til forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2 samt kommentarer i Kontrollutvalgsboka fra Kommunal- og distriktsdepartementet, 2022 s. 14, for behandling av kontrollutvalgets budsjettforslag. Utvalget forutsetter at behandlingen skjer som beskrevet her.

Behandling:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Kontrollutvalget foreslår at budsjett for kontroll- og tilsynsfunksjonene for Narvik Vann KF for 2026 vedtas med en budsjetttramme på kr 125 000.
2. Kontrollutvalgets forslag til budsjetttramme for kontroll- og revisjonsarbeidet skal følge styrets innstilling til kommunestyret.
3. Kontrollutvalget viser til forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2 samt kommentarer i Kontrollutvalsboka fra Kommunal- og distriktsdepartementet, 2022 s. 14, for behandling av kontrollutvalgets budsjettforslag. Utvalget forutsetter at behandlingen skjer som beskrevet her.

(utskrift av møteprotokollen oversendt til Narvik Vann KF 29.10.2025)

Sak 45/25**OPPDRAKSANSVARLIG REVISORS UAVHENGIGHETSVURDERING****Innstilling:**

Kontrollutvalget tar oppdragsansvarlig revisor Anne-Lise Akeberg egenvurdering av sin uavhengighet av 1.10.2025 til orientering.

Behandling:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar oppdragsansvarlig revisor Anne-Lise Akeberg egenvurdering av sin uavhengighet av 1.10.2025 til orientering.

Sak 46/25**DRØFTINGSSAK – HENVENDELSE OM NORDKRAFT AS****Innstilling:**

1. Kontrollutvalget iverksetter ikke undersøkelse med bakgrunn i henvendelse fra Egil Didriksen vedrørende Nordkraft AS.
2. Egil Didriksen orienteres om kontrollutvalgets behandling av saken ved oversendelse utvalgets vedtak, samt saksutredningen i kontrollutvalgets sak 46/25.

Behandling:

Assisterende kommunedirektør Rolf M. Lossius orienterte om status.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Kontrollutvalget iverksetter ikke undersøkelse med bakgrunn i henvendelse fra Egil Didriksen vedrørende Nordkraft AS.
2. Egil Didriksen orienteres om kontrollutvalgets behandling av saken ved oversendelse utvalgets vedtak, samt saksutredningen i kontrollutvalgets sak 46/25.

(utskrift av møteprotokollen oversendt til Egil Didriksen 29.10.2025)

Sak 47/25**KONTROLLUTVALGETS SAK 41/25 (EVENTUELT) - SVAR FRA
KOMMUNEDIREKTØREN****Innstilling:**

Kontrollutvalget tar kommunedirektørens svar til orientering.

Behandling:

Det ble fremsatt følgende felles forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget viser til oversikten som er mottatt fra administrasjonen, samt henvendelse utenfra. Kontrollutvalget innkaller kommunedirektøren til kontrollutvalgsmøte 1.12. 2025 for å orientere om avvikshåndtering.
2. Det bes redegjort for hva som menes med prosedyrefeil i avviksregistreringen.
3. Hvordan følges alvorlige avvik opp?
4. For så vidt gjelder medikamenthåndtering ønskes dessuten redegjort for hvilke hendelser som regnes som avvik, alvorlighetsgradering av avvik, oppfølging av avvik internt og eventuell ekstern oppfølging.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Kontrollutvalget viser til oversikten som er mottatt fra administrasjonen, samt henvendelse utenfra. Kontrollutvalget innkaller kommunedirektøren til kontrollutvalgsmøte 1.12.2025 for å orientere om avvikshåndtering.
2. Det bes redegjort for hva som menes med prosedyrefeil i avviksregistreringen.
3. Hvordan følges alvorlige avvik opp?
4. For så vidt gjelder medikamenthåndtering ønskes dessuten redegjort for hvilke hendelser som regnes som avvik, alvorlighetsgradering av avvik, oppfølging av avvik internt og eventuell ekstern oppfølging.

(utskrift av møteprotokollen oversendt til ordføreren, med kommunedirektøren 29.10.2025)

Sak 48/25**DRØFTINGSSAK - HENVENDELSE OM NARVIK KOMMUNES ØKONOMISKE
FORPLIKTELSER I FORBINDELSE MED ALPIN-VM 2029**

Innstilling:

Kontrollutvalget ber kommunedirektøren om en skriftlig redegjørelser for følgende forhold knyttet til Alpin-VM 2029:

1. Risiko knyttet til solidarisk ansvar og eventuelle garantiforpliktelser
2. Juridisk kvalitetssikring av avtaler og kontrakter
3. Kommunens risikohåndtering og dokumentasjon av sponsoravtaler
4. Erfaringsoverføring fra tidligere VM-arrangører og hvordan dette er implementert

Behandling:

Rakel A. Norum opplyste at hun vurderte seg som inhabil etter forvaltningslovens § 6, 2. ledd. Kontrollutvalget delte hennes vurdering. Det ble ikke vurdert som åpenbart at det forelå inhabilitet, men det ble vurdert som riktig å legge avgjørende vekt på hensynet til tilliten til utvalget. Hun fratradte under behandlingen av saken.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget ber kommunedirektøren om en skriftlig redegjørelser for følgende forhold knyttet til Alpin-VM 2029:

1. Risiko knyttet til solidarisk ansvar og eventuelle garantiforpliktelser
2. Juridisk kvalitetssikring av avtaler og kontrakter
3. Kommunens risikohåndtering og dokumentasjon av sponsoravtaler
4. Erfaringsoverføring fra tidligere VM-arrangører og hvordan dette er implementert

(utskrift av møteprotokollen oversendt kommunedirektøren, 29.10.2025)

Sak 49/25**DRØFTINGSSAK - HENVENDELSE OM UTBYGGINGEN AV FRAMNESLIA INDUSTRIOMRÅDE (NARVIK NÆRINGS-PARK)****Innstilling:**

Kontrollutvalget ber kommunedirektøren om en skriftlig redegjørelse for følgende forhold knyttet til Framneslia Industriområde (Narvik Næringspark):

1. Realismen i fremdriftsplanene og status for inngåtte intensjonsavtaler
2. Eiendomsforhold og eventuelle konflikter, særlig knyttet til LKAB og North Circulare
3. Kommunens rolle og kontroll i prosjektet, inkludert styring og eierskap
4. Kraftdisponering og hvordan dette påvirker lokal industri og samfunnsutvikling
- Risiko for maktkonsentrasjon og manglende lokal verdiskaping

Behandling:

Det ble fremsatt følgende felles forslag til avtale:

«På grunn av endrede forutsetninger m.h.t. utviklingen av Framneslia Industriområde etter at kontrollutvalget mottok henvendelsen går ikke kontrollutvalget videre med saken.»

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

På grunn av endrede forutsetninger m.h.t. utviklingen av Framneslia Industriområde etter at kontrollutvalget mottok henvendelsen går ikke kontrollutvalget videre med saken.

Sak 50/25

BESTILLING FORVALTNINGSREVISJON ARBEIDSMILJØ

Innstilling:

Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjon rettet mot arbeidsmiljø med fokus på vold og trusler mot ansatte i samsvar med forslag til bestilling som er utarbeidet av sekretariatet.

Behandling:

Følgende problemstillinger ble føyet til av kontrollutvalget:

Forekommer sykefravær som følge av vold og trusler i Narvik kommune?

Er uakseptabel adferd mot underordnede et problem i Narvik kommune?

Innstillingen ble enstemmig vedtatt med følgende tilføyelse:

«De to problemstillingene som ble fremsatt av kontrollutvalget under behandlingen av saken innarbeides i bestillingen. Tittel og formål i bestillingen tilpasses tilsvarende.»

Vedtak:

Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjon rettet mot arbeidsmiljø med fokus på vold og trusler mot ansatte i samsvar med forslag til bestilling som er utarbeidet av Sekretariatet. De to problemstillingene som ble fremsatt av kontrollutvalget under behandlingen av saken innarbeides i bestillingen. Tittel og formål i bestillingen tilpasses tilsvarende.

(utskrift av møteprotokollen oversendt til KomRev NORD 29.10.2025)

Sak 51/25

EVENTUELT

(ingen saker meldt)

Møteprotokollen godkjennes i påfølgende møte. Protokollen publiseres med forbehold om at etterfølgende endringer kan skje.

Neste møte skal i henhold til møteplanen avholdes 01.12.2025

Arkivsaksnummer: KS-25/00697-1
Saksbehandler: Tage Karlsen

Utvalg
kontrollutvalget

Møtedato
01.12.2025

Saksnr
53/25

Narvik sak 53/25 - Orientering fra kommunedirektøren om avvik - kontrollutvalgets sak 47/25

Innstilling til vedtak:

(saken fremmes uten innstilling til vedtak)

Saksutredning:

Kontrollutvalget fattet følgende vedtak i møte 27.10.2025 under behandlingen av sak 47/25:

1. Kontrollutvalget viser til oversikten som er mottatt fra administrasjonen, samt henvendelse utenfra. Kontrollutvalget innkaller kommunedirektøren til kontrollutvalgsmøte 1.12.2025 for å orientere om avvikshåndtering.
2. Det bes redegjort for hva som menes med prosedyrefeil i avviksregistreringen.
3. Hvordan følges alvorlige avvik opp?
4. For så vidt gjelder medikamenthåndtering ønskes dessuten redegjort for hvilke hendelser som regnes som avvik, alvorlighetsgradering av avvik, oppfølging av avvik internt og eventuell ekstern oppfølging.

Sak 47/25 gjaldt kommunedirektørens svar etter kontrollutvalgets sak 41/25 (Eventuelt), hvor det ble fattet følgende vedtak:

1. Kontrollutvalget ber rådmannen om oversikt over registrerte avvik innen helse og omsorg for første halvår 2025, hvor type avvik og enhet fremkommer.
2. Kontrollutvalget ber rådmannen om en oversikt over klager over tjenester innen helse og omsorg for 2024 og første halvår 2025. Det må fremgå hva klagen gjelder, resultat av klagen, hvor mange som er gått videre til klageinstans og resultatet av klageinstansens behandling.

For så vidt gjelder kommunedirektørens svar på vedtaket i sak 41/25 vises til vedleggene til sak 47/25.

Som følge av vedtaket i sak 47/25 er kommunedirektøren innkalt til sak 53/25.

Harstad, 18.11.2025

Tage Karlsen
Seniorrådgiver

Vedlegg

Arkivsaksnummer: KS-25/00093-7
Saksbehandler: Susan Thoresen

Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalget i Narvik kommune	01.12.2025	54/25

Revisors rapportering - revisjonsstrategi 2025 - Narvik kommune

Innstilling til vedtak:

Kontrollutvalget tar revisors rapportering til orientering.

Harstad, 18.11.2025

Tage Karlsen
Seniorrådgiver

Vedlegg

1. BAKGRUNNEN FOR SAKEN OG KONTROLLUTVALGETS ANSVAR

Kontrollutvalget skal påse at kommunens regnskaper blir «revidert på en betryggende måte», jf. kommunelovens § 23-2 bokstav a. I kontrollutvalgsforskriftens § 3 (Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon) sies det bl.a. at:

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at

- a) kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte*
- b) regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjoner og avtaler med revisor*

2. REVISORS ANSVAR OG OPPGAVER

Revisors ansvar og oppgaver er beskrevet i lovens § 24-2, hvor revisor bl.a. ansvar for å «planlegge, gjennomføre, dokumentere og rapportere sitt arbeid i samsvar med lov og forskrift og god kommunal revisjonsskikk».

Revisjonsstrategien vil være det styrende dokument for revisjonsarbeidet. Den inneholder revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger og trekker hovedlinjene for hvordan revisjonen skal gjennomføres i løpet av revisjonsåret.

Det er i loven vist til «god kommunal revisjonsskikk», som er en rettslig standard. Dette innebærer at loven selv ikke definerer innholdet i begrepet, men at det er dynamisk og tilpasses endringene i samfunnet til enhver tid.

I arbeidet med å gi standarden *god kommunal revisjonsskikk* et nærmere innhold er det utarbeidet internasjonale revisjonsstandarder (ISA-ene). Disse har noen tilleggsvurderinger som er spesifikke for utførelse av revisjon i offentlig sektor.

Etter ISA 300 – *Planlegging av revisjon av et regnskap* skal revisor utarbeide en overordnet revisjonsstrategi. Denne skal beskrive revisjonens omfang og angrepsmåte, tidspunkt og styring av oppdraget.

Utover revisjonsstrategien utarbeider revisor en mer detaljert plan for å håndtere de forskjellige forholdene som er identifisert i revisjonsstrategien. Den overordnede revisjonsstrategien og revisjonsplanen oppdateres og endres ved behov etter hvert som revisjonen utføres.

Kommunens internkontroll (egenkontroll) er sentralt ved revisors planlegging av oppdraget. I ISA 315 – *Identifisering og vurdering av risikoene for vesentlig feilinformasjon gjennom forståelse av enheten og dens omgivelser* – stilles det blant annet krav til revisor for hvordan revisor skal innhente og vurdere bevis i risikoarbeidet. ISA 315 er revidert og er gjort gjeldende fra regnskapsåret 2022.

Den reviderte standarden har tydeligere krav til at revisor må dokumentere sin forståelse av enheten, regnskapsreglene og enhetens interne kontroll. Det vil si at revisor må dokumentere forståelse av hver komponent av enhetens interne kontroll, virksomhetens størrelse og kompleksitet m.v., Hvorvidt revisor ser det som aktuelt å teste kontroller har fortsatt betydning for hvor omfattende og detaljert forståelse revisor må dokumentere.

3. REVISORS RAPPORTERING – KONTROLLUTVALGETS «PÅSE-ANSVAR» OVERFOR REGNSKAPSREVISOR

Revisors fremleggelse av sin revisjonsstrategi er et sentralt bidrag til at kontrollutvalget kan utføre sin oppgave med å påse at regnskapet blir revidert på en betryggende måte.

I veilederen for kontrollutvalgets påse-ansvar overfor regnskapsrevisor, utarbeidet av Forum for Kontroll og Tilsyn har i 2019, presenteres påse-ansvaret i tre faser. Å «holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet» er den ene fasen. Rapporteringen fra revisor i inneværende møte gjelder planleggingsfasen. I veilederen er følgende beskrevet som gjelder denne fasen:

Orientering om planleggingsfasen

Kontrollutvalget kan be om at revisor orienterer om revisjonsplanen med revisjonsstrategi og risiko- og vesentlighetsvurderinger. Orienteringen bør være skriftlig og minst beskrive:

- a. hvordan revisor fastsetter vesentlighetsnivå og de ressurser (bemanning og kvalifikasjoner) som skal brukes i gjennomføringen av revisjonen*
- b. hvilken struktur revisor i sin revisjonstilnærming har på kommuneorganisasjonen*
- c. vesentlige regnskapsprinsipp og de viktigste områdene der revisor gjør skjønsmessige vurderinger. Revisor bør også orientere om status for sin oppfølging av fjorårets revisjon*

Veilederen antas å være kjent for utvalget.

Revisor vil i møtet redegjøre for revisjonsstrategien. Tidligere praksis har vært at revisor presenterer strategien muntlig i møtet med en powerpointpresentasjon. Sekretariatet legger til grunn at presentasjonen gjøres tilgjengelig for kontrollutvalget/sekretariatet.

En relevant opplysning i denne saken er at KomRev NORD er medlem av Norges kommunerevisorforbund (NKRF). I regi av NKRF er det etablert en kvalitetskontrollordning som skal sikre at medlemmene reviderer i henhold til god kommunal revisjonsskikk.

Arkivsaksnummer: KS-25/00093-8
Saksbehandler: Susan Thoresen

Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalget i Narvik kommune	01.12.2025	55/25

Revisors rapportering - revisjonsstrategi 2025 - Narvik Vann KF

Innstilling til vedtak:

Kontrollutvalget tar revisors rapportering til orientering.

Harstad, 18.22.2025

Tage Karlsen
Seniorrådgiver

Vedlegg

1. BAKGRUNNEN FOR SAKEN OG KONTROLLUTVALGETS ANSVAR

Kontrollutvalget skal påse at kommunens regnskaper blir «revidert på en betryggende måte», jf. kommunelovens § 23-2 bokstav a. I kontrollutvalgsforskriftens § 3 (Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon) sies det bl.a. at:

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at

- a) kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte*
- b) regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjoner og avtaler med revisor*

Plikten som pålegges kontrollutvalget gjelder også for kommunale foretak.

2. REVISORS ANSVAR OG OPPGAVER

Revisors ansvar og oppgaver er beskrevet i lovens § 24-2, hvor revisor bl.a. ansvar for å «planlegge, gjennomføre, dokumentere og rapportere sitt arbeid i samsvar med lov og forskrift og god kommunal revisjonsskikk».

Revisjonsstrategien vil være det styrende dokument for revisjonsarbeidet. Den inneholder revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger og trekker hovedlinjene for hvordan revisjonen skal gjennomføres i løpet av revisjonsåret.

Det er i loven vist til «god kommunal revisjonsskikk», som er en rettslig standard. Dette innebærer at loven selv ikke definerer innholdet i begrepet, men at det er dynamisk og tilpasses endringene i samfunnet til enhver tid.

I arbeidet med å gi standarden *god kommunal revisjonsskikk* et nærmere innhold er det utarbeidet internasjonale revisjonsstandarder (ISA-ene). Disse har noen tilleggsvurderinger som er spesifikke for utførelse av revisjon i offentlig sektor.

Etter ISA 300 – *Planlegging av revisjon av et regnskap* skal revisor utarbeide en overordnet revisjonsstrategi. Denne skal beskrive revisjonens omfang og angrepsmåte, tidspunkt og styring av oppdraget.

Utover revisjonsstrategien utarbeider revisor en mer detaljert plan for å håndtere de forskjellige forholdene som er identifisert i revisjonsstrategien. Den overordnede revisjonsstrategien og revisjonsplanen oppdateres og endres ved behov etter hvert som revisjonen utføres.

Kommunens internkontroll (egenkontroll) er sentralt ved revisors planlegging av oppdraget. I ISA 315 – *Identifisering og vurdering av risikoene for vesentlig feilinformasjon gjennom forståelse av enheten og dens omgivelser* – stilles det blant annet krav til revisor for hvordan revisor skal innhente og vurdere bevis i risikoarbeidet. ISA 315 er revidert og er gjort gjeldende fra regnskapsåret 2022.

Den reviderte standarden har tydeligere krav til at revisor må dokumentere sin forståelse av enheten, regnskapsreglene og enhetens interne kontroll. Det vil si at revisor må dokumentere forståelse av hver komponent av enhetens interne kontroll, virksomhetens størrelse og kompleksitet m.v., Hvorvidt revisor ser det som aktuelt å teste kontroller har fortsatt betydning for hvor omfattende og detaljert forståelse revisor må dokumentere.

3. REVISORS RAPPORTERING – KONTROLLUTVALGETS «PÅSE-ANSVAR» OVERFOR REGNSKAPSREVISOR

Revisors fremleggelse av sin revisjonsstrategi er et sentralt bidrag til at kontrollutvalget kan utføre sin oppgave med å påse at regnskapet blir revidert på en betryggende måte.

I veilederen for kontrollutvalgets påse-ansvar overfor regnskapsrevisor, utarbeidet av Forum for Kontroll og Tilsyn har i 2019, presenteres påse-ansvaret i tre faser. Å «holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet» er den ene fasen. Rapporteringen fra revisor i innværende møte gjelder planleggingsfasen. I veilederen er følgende beskrevet som gjelder denne fasen:

Orientering om planleggingsfasen

Kontrollutvalget kan be om at revisor orienterer om revisjonsplanen med revisjonsstrategi og risiko- og vesentlighetsvurderinger. Orienteringen bør være skriftlig og minst beskrive:

- a. hvordan revisor fastsetter vesentlighetsnivå og de ressurser (bemanning og kvalifikasjoner) som skal brukes i gjennomføringen av revisjonen*
- b. hvilken struktur revisor i sin revisjonstilnærming har på kommuneorganisasjonen*
- c. vesentlige regnskapsprinsipp og de viktigste områdene der revisor gjør skjønsmessige vurderinger. Revisor bør også orientere om status for sin oppfølging av fjorårets revisjon*

Veilederen antas å være kjent for kontrollutvalget.

Revisor vil i møtet redegjøre for revisjonsstrategien. Tidligere praksis har vært at revisor presenterer strategien muntlig i møtet med en powerpointpresentasjon. Sekretariatet legger til grunn at presentasjonen gjøres tilgjengelig for kontrollutvalget/sekretariatet.

En relevant opplysning i denne saken er at KomRev NORD er medlem av Norges kommunerevisorforbund (NKRF). I regi av NKRF er det etablert en kvalitetskontrollordning som skal sikre at medlemmene reviderer i henhold til god kommunal revisjonsskikk.

Arkivsaksnummer: KS-25/00093-9
Saksbehandler: Susan Thoresen

Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalget i Narvik kommune	01.12.2025	56/25

Revisors rapportering - revisjonsstrategi 2025 - Narvik Havn KF

Innstilling til vedtak:

Kontrollutvalget tar revisors rapportering til orientering.

Harstad, 18.11.2025

Tage Karlsen
Seniorrådgiver

Vedlegg

1. BAKGRUNNEN FOR SAKEN OG KONTROLLUTVALGETS ANSVAR

Kontrollutvalget skal påse at kommunens regnskaper blir «revidert på en betryggende måte», jf. kommunelovens § 23-2 bokstav a. I kontrollutvalgsforskriftens § 3 (Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon) sies det bl.a. at:

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at

- a) kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte*
- b) regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjoner og avtaler med revisor*

Plikten som pålegges kontrollutvalget gjelder også for kommunale foretak.

2. REVISORS ANSVAR OG OPPGAVER

Revisors ansvar og oppgaver er beskrevet i lovens § 24-2, hvor revisor bl.a. ansvar for å «planlegge, gjennomføre, dokumentere og rapportere sitt arbeid i samsvar med lov og forskrift og god kommunal revisjonsskikk».

Revisjonsstrategien vil være det styrende dokument for revisjonsarbeidet. Den inneholder revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger og trekker hovedlinjene for hvordan revisjonen skal gjennomføres i løpet av revisjonsåret.

Det er i loven vist til «god kommunal revisjonsskikk», som er en rettslig standard. Dette innebærer at loven selv ikke definerer innholdet i begrepet, men at det er dynamisk og tilpasses endringene i samfunnet til enhver tid.

I arbeidet med å gi standarden *god kommunal revisjonsskikk* et nærmere innhold er det utarbeidet internasjonale revisjonsstandarder (ISA-ene). Disse har noen tilleggsvurderinger som er spesifikke for utførelse av revisjon i offentlig sektor.

Etter ISA 300 – *Planlegging av revisjon av et regnskap* skal revisor utarbeide en overordnet revisjonsstrategi. Denne skal beskrive revisjonens omfang og angrepsmåte, tidspunkt og styring av oppdraget.

Utover revisjonsstrategien utarbeider revisor en mer detaljert plan for å håndtere de forskjellige forholdene som er identifisert i revisjonsstrategien. Den overordnede revisjonsstrategien og revisjonsplanen oppdateres og endres ved behov etter hvert som revisjonen utføres.

Kommunens internkontroll (egenkontroll) er sentralt ved revisors planlegging av oppdraget. I ISA 315 – *Identifisering og vurdering av risikoene for vesentlig feilinformasjon gjennom forståelse av enheten og dens omgivelser* – stilles det blant annet krav til revisor for hvordan revisor skal innhente og vurdere bevis i risikoarbeidet. ISA 315 er revidert og er gjort gjeldende fra regnskapsåret 2022.

Den reviderte standarden har tydeligere krav til at revisor må dokumentere sin forståelse av enheten, regnskapsreglene og enhetens interne kontroll. Det vil si at revisor må dokumentere forståelse av hver komponent av enhetens interne kontroll, virksomhetens størrelse og kompleksitet m.v., Hvorvidt revisor ser det som aktuelt å teste kontroller har fortsatt betydning for hvor omfattende og detaljert forståelse revisor må dokumentere.

3. REVISORS RAPPORTERING – KONTROLLUTVALGETS «PÅSE-ANSVAR» OVERFOR REGNSKAPSREVISOR

Revisors fremleggelse av sin revisjonsstrategi er et sentralt bidrag til at kontrollutvalget kan utføre sin oppgave med å påse at regnskapet blir revidert på en betryggende måte.

I veilederen for kontrollutvalgets påse-ansvar overfor regnskapsrevisor, utarbeidet av Forum for Kontroll og Tilsyn har i 2019, presenteres påse-ansvaret i tre faser. Å «holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet» er den ene fasen. Rapporteringen fra revisor i inneværende møte gjelder planleggingsfasen. I veilederen er følgende beskrevet som gjelder denne fasen:

Orientering om planleggingsfasen

Kontrollutvalget kan be om at revisor orienterer om revisjonsplanen med revisjonsstrategi og risiko- og vesentlighetsvurderinger. Orienteringen bør være skriftlig og minst beskrive:

- a. hvordan revisor fastsetter vesentlighetsnivå og de ressurser (bemanning og kvalifikasjoner) som skal brukes i gjennomføringen av revisjonen*
- b. hvilken struktur revisor i sin revisjonstilnærming har på kommuneorganisasjonen*
- c. vesentlige regnskapsprinsipp og de viktigste områdene der revisor gjør skjønsmessige vurderinger. Revisor bør også orientere om status for sin oppfølging av fjorårets revisjon*

Veilederen antas å være kjent for kontrollutvalget.

Revisor vil i møtet redegjøre for revisjonsstrategien. Tidligere praksis har vært at revisor presenterer strategien muntlig i møtet med en powerpointpresentasjon. Sekretariatet legger til grunn at presentasjonen gjøres tilgjengelig for kontrollutvalget/sekretariatet.

En relevant opplysning i denne saken er at KomRev NORD er medlem av Norges kommunerevisorforbund (NKRF). I regi av NKRF er det etablert en kvalitetskontrollordning som skal sikre at medlemmene reviderer i henhold til god kommunal revisjonsskikk.

Arkivsaksnummer: KS-25/00451-1
Saksbehandler: Susan Thoresen

Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalget i Narvik kommune	18.11.2025	57/25

Rapportering fra revisor – forenklet etterlevelseskontroll for 2025 – risiko- og vesentlighetsvurdering

Innstilling til vedtak:

Kontrollutvalget tar revisors risiko- og vesentlighetsvurdering til orientering.

Harstad, 18.11.2025

Tage Karlsen
Seniorrådgiver

Vedlegg

1. Bakgrunn for saken

Regnskapsrevisor har som hovedoppgave å gjennomføre en finansiell revisjon. Finansiell revisjon vil – grovt sagt – si å kontrollere at kommunens årsregnskap ikke inneholder vesentlige feil. Under finansiell revisjon vil regnskapsrevisor hovedsakelig rette revisjonen mot de delene av økonomiforvaltningen som har betydning for årsregnskapet.

Forenklet etterlevelseskontroll skal være en kontroll av økonomiforvaltningen i forlengelsen av den finansielle revisjonen og skal som utgangspunkt rette seg mot de delene av økonomiforvaltningen som revisor ikke har gjennomgått ved sin finansielle revisjon.

Formålet med kontrollen er å bidra til å forebygge og avdekke alvorlige feil og mangler i den sentrale økonomiforvaltningen i kommunen. Dette vil styrke grunnlaget for at kontrollutvalget kan ivareta sitt ansvar for å føre kontroll med at økonomiforvaltningen i kommunen foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak, jf. bestemmelsen i kommunelovens § 23-2, første ledd, bokstav b.

Bestemmelsen om forenklet etterlevelseskontroll har blitt nedfelt i kommunelovens § 24-9 som sier:

«Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen.»

Som det fremgår av bestemmelsen innebærer oppgaven at revisor skal se etter om kommunens økonomiforvaltning «i hovedsak» foregår i samsvar med lover og forskrifter og vedtak.

Kontrollen skal basere seg på en «risiko- og vesentlighetsvurdering». I dette ligger det en vurdering opp mot de sentrale områdene innenfor kommunens økonomiforvaltning, og kontrollen må rettes mot områder der risikoen for vesentlige feil og mangler er størst.

Hvilke kontrollhandlinger som skal utføres og hvor langt kontrollhandlingene skal gå for å avdekke eventuell manglende etterlevelse, må bygge på risiko- og vesentlighetsvurderingen og det som ellers vil følge av god kommunal revisjonsskikk. Det er utarbeidet en standard «God kommunal revisjonsskikk RSK 301 for forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen». Standarden ble gjort gjeldende fra årsregnskapet 2020.

Begrepet «vesentlig betydning for økonomiforvaltningen» er omtalt i RSK 301. I standarden er vesentlighet definert ut fra to forhold:

- Kvantitativ vesentlighet; beløpsstørrelse relatert til kommunen eller enkeltinnbyggere eller en gruppe innbyggere
- Kvalitativ vesentlighet; manglende etterlevelse av bestemmelser og vedtak som ikke nødvendigvis har vesentlig beløpsmessig betydning. Slike mangler kan likevel ha vesentlig betydning for økonomiforvaltningen på grunn av f.eks. potensielt omdømmetap og samfunnsmessig aktualitet.

I samsvar med kontrollutvalget generelle påse-ansvar, er det i kommuneloven § 24-9 bestemt at revisor skal legge fram sin risiko- og vesentlighetsvurdering for kontrollutvalget.

2. Rapportering fra revisor

I innværende møte vil revisor orientere om risiko- og vesentlighetsvurderingen tilknyttet kontrollen av kommunens økonomiforvaltning for 2025, jf. ovenfor.

Sekretariatet legger til grunn at det gis en kort presentasjon, og at denne presentasjonen gjøres tilgjengelig for kontrollutvalget v/sekretariatet.

Arkivsaksnummer: KS-25/00643-3
Saksbehandler: Tage Karlsen

Utvalg
kontrollutvalget

Møtedato
01.12.2025

Saksnr
58/25

Narvik kommunes økonomiske forpliktelser i forbindelse med alpin-VM i 2029 (kontrollutvalgets sak 48/25) – kommunedirektørens redegjørelse

Innstilling til vedtak:

Kontrollutvalget ber kommunedirektøren om å besvare følgende:

1. Har «trepartsavtalen» mellom Norges Skiforbund, Narvik kommune og Narvikfjellet Allmenn AS fremdeles noen juridisk betydning?
2. Advokatfirmaet PWC viser i sin utredning til bestemmelser i «hovedavtalen» med FIS om solidarisk ansvar for de øvrige avtalepartene og ansvarsfrihet for FIS. Er den endelige avtale som er inngått mellom FIS, Norges Skiforbund og Narvikfjellet Allmenn AS identisk med den avtalen som er gjennomgått av PWC på disse punktene?
3. Hva menes med solidarisk ansvar i avtalen for så vidt gjelder følgende:
 - a) Hva innebærer dette for 1) FIS
2) øvrige kreditorer
når det gjelder innfordring av krav? (Kan FIS og andre kreditorer fritt velge hvem de vil rette krav mot av Norges Skiforbund og Narvik kommuneuavhengig av hvem av partene som har pådratt kostnadene?)
 - b) Endelig fordeling av kostnader? Kan den avtalepart som ikke har pådratt kravet kreve regress fra den annen hvis vedkommende har innfridd krav fra FIS eller annen kreditor?
 - c) Hvilke begrensninger i solidaransvaret er avtalt når det gjelder hvilke utgifter den avtalepart som ikke har pådratt kravet hefter for?
4. Medfører forsikringen for dekning av ansvar ovenfor FIS ved bortfall av arrangementet full dekning av Narvik kommunes ansvar?

Svarfrist settes til 15.01.2026.

Saksutredning:

1. Innledning

Kontrollutvalget fattet følgende vedtak i møte 27.10.2025 under behandlingen av sak 48/25:

Kontrollutvalget ber kommunedirektøren om en skriftlig redegjørelser for følgende forhold knyttet til Alpin-VM 2029:

1. Risiko knyttet til solidarisk ansvar og eventuelle garantiforpliktelser
2. Juridisk kvalitetssikring av avtaler og kontrakter
3. Kommunens risikohåndtering og dokumentasjon av sponsoravtaler
4. Erfaringsoverføring fra tidligere VM-arrangører og hvordan dette er implementert

Brevet er besvart 17.11.2025 i brev fra kommunedirektøren. Vedlagt brevet følger et notat av 1.6.2024 om risikovurdering fra kommunalsjef til rådmannen, en presentasjon samt en vurdering av 14.1.2021 fra advokatfirmaet PWC.

Sekretariatet har ikke lest de aktuelle kontraktene. Det ligger ikke under kontrollutvalget å bedrive kvalitetssikring av kommunens kontrakter.

For så vidt gjelder kommunedirektørens svar og den mottatte dokumentasjon vises til denne. Sekretariatet finner det ikke hensiktsmessig å gjengi det som er fremlagt.

2. «Trepartsavtalen»

Sekretariatet forstår det slik at denne avtalen gjelder for fasen hvor det ble søkt om å få være vertskap for Ski-VM.

Sekretariatet har ikke gjennomgått selve avtalen og forholder seg kun til den dokumentasjon som er mottatt fra kommunedirektøren.

Det antas videre at avtalen ikke har resultert i at det er rettet større økonomiske krav mot Narvik kommune. Sekretariatet har i sin gjennomgang av dokumentasjonen registrert noen uklarheter. Det kan være at disse hadde spørsmålene hadde vært avklart ved en gjennomgang av selve avtaledokumentet. Ettersom det antas at avtalen ikke lenger har betydning for kommunens forpliktelser nøyer sekretariatet seg med å påpeke de forholdene som ikke fremstår som tydelige.

2.1 Det solidariske ansvaret etter «trepartsavtalen»

Sekretariatet oppfatter det slik at utredningen fra advokatfirmaet PWC er utarbeidet før avtalen som blant annet inneholder bestemmelsen om solidarisk ansvar var inngått.

Det synes å være inngått flere avtaler med forskjellig formål.

Den innledende avtalen beskrives slik i PWCs utredning:

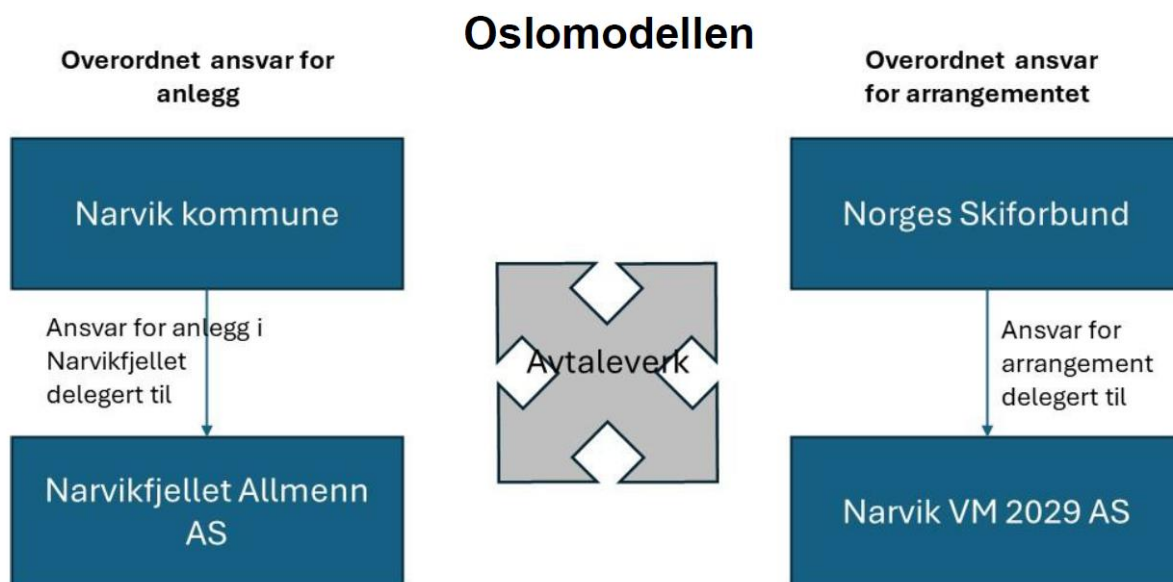
Det er utformet et avtaleutkast (heretter omtalt som («Avtalen»)) mellom Norges skiforbund, Narvikfjellet Allmenn AS («Narvikfjellet») og Narvik kommune. Formålet med Avtalen er å regulere prosessen med søkearbeidet, videre å regulere hvilke avtaler som følger av et eventuelt kandidatur som VM arrangør i alpint, samt avtalepartenes tiltredelse i disse.

Kommunen forplikter seg ved underskrift på Avtalen bl.a til å inngå en samarbeidsavtale og en Hosting Contract. Det sentrale for gjennomgangen av avtaleverkene er å klarlegge hvilket ansvar kommunen påtar seg gjennom å inngå de nevnte avtalene som inneholder bestemmelser om solidaransvar for kommunen. Dette vil omtales nærmere i det følgende.

Vi har fått forelagt samarbeidsavtalen mellom Norges Skiforbund og Trondheim kommune, vedrørende roller og ansvar etter tildeling av Ski-VM Nordisk 2025 i Granåsen, Trondheim. Denne avtalen omtales i det følgende som Samarbeidsavtalen. Trondheimavtalen omtales kort under pkt. 3.4.

Sekretariatet går ut ifra at avtalen det vises til er det som i kommunedirektørens presentasjon (**vedlegg 3**) omtales som «trepartsavtalen» mellom Norges Skiforbund, Narvik kommune og Narvikfjellet Allmenn AS.

Her er det også skissert en «modell» for ansvarsområdene for de forskjellige selskapene.

Sekretariatet er usikker på hva denne modellen innebærer. Er det slik at Narvik kommune har et oppfylleransvar for Narvikfjellet Allmenn AS' forpliktelser etter avtalen og kan holdes ansvarlig for manglende eller mangelfull oppfyllelse? Bruken av begrepene «overordnet ansvar» og «delegert til» indikerer dette. Ved tradisjonell begrepsbruk kan man delegere oppgaver, men ikke det bakenforliggende ansvaret. Samtidig forstår sekretariatet det slik at Narvikfjellet Allmenn AS er en selvstendig avtalepart og ikke en underleverandør for Narvik kommune.

Ligger det i denne avtalen at Narvik kommune kan bli ansvarlig overfor Norges Skiforbund hvis Narvikfjellet Allmenn AS ikke overholder sine forpliktelser?

Og er avtalen bare en midlertidig avtale som avløses av et endelig avtaleverk når tildeling av arrangementet er gjort?

3. Hovedavtalen

Forutsetningen om et videre avtaleverk og etablering av et arrangørselskap omtales videre i PWCs utredning:

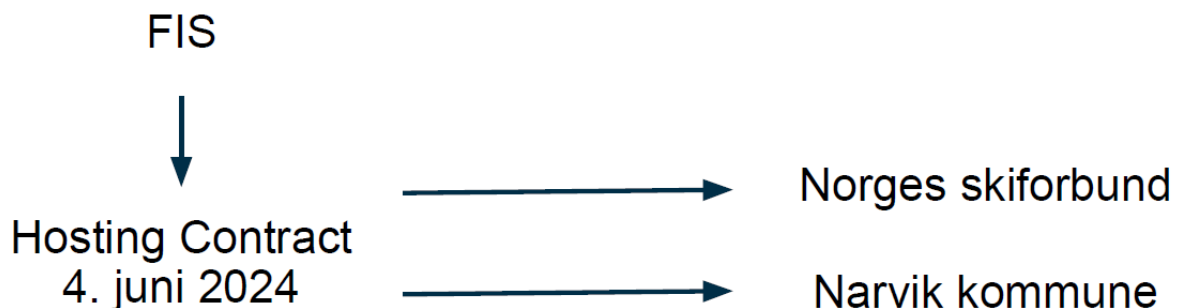
Narvikfjellet har etter Avtalen punkt 2 ansvar alpinnanlegget, mens kommunen skal ha ansvar som vertsby. Det følger av Avtalen at kommunen ved tildeling av arrangementet skal tilfredsstille de nærmere krav som stilles til vertsbyen av FIS i deres tekniske manualer, Hosting Contract med vedlegg, og eventuelle vilkår som senere vil bli stilt av FIS med hjemmel i Hosting Contract.

Selskapet Alpin VM 2027 AS, hvor Narvik kommune, Narvikfjellet Allmenn AS, Artic Sport AS og Narvik Slalomklubb er aksjonærer er i henhold til avtalens punkt 4 ansvarlig for søknadsarbeidet. Dette omtales ikke nærmere i denne vurderingen.

Partene er enige om at det ved tildeling av arrangementet skal opprettes et eget arrangørselskap, Local Organizing Committee (LOC). NSF skal være majoritetseier (60%) i selskapet og Narvikfjellet skal være minoritetseier (40%). Vi antar at arrangørselskapet vil være et AS. Narvikfjellet skal etter avtalen være anleggseier. Det fremgår av avtalen at Narvikfjellet skal være ansvarlig for finansiering av utbygging av anlegget. Narvik kommune skal ikke være aksjonær i selskapet og kommunen skal heller ikke stille sikkerhet ved låneopptak.

Arrangørselskapet (LOC) er opprettet med med navnet Alpin VM Narvik 2029 AS. Aksjonærer er Norges Skiforbund (60%) og Narvikfjellet Allmenn AS (40%). Narvik kommune har ikke eierposisjoner i arrangørselskapet, i tråd med forutsetningene.

Hovedavtale

3.1 Det solidariske ansvaret for utbygging etter hovedavtalen

I PWCs utredning er det fremholdt at Narvik kommune må regne med at

- Kommunen kan på bli pålagt av FIS å gjøre opp en individuell forpliktelse som NSF eller arrangementsselskapet har påtatt seg i forbindelse med planlegging og gjennomføring av arrangementet.
- Etttersom også Narvikfjellet skal være part i arrangementet, er det sannsynlig at FIS vil kreve at kommunen også skal holdes ansvarlig for Narvikfjellets forpliktelser i forbindelse med arrangementet.

(FIS = International Ski and Snowboard Federation)

Dette er noe utdypet i den videre utredningen:

- Partene er solidarisk ansvarlig for "all commitments entered into individually or collectively", noe som innebærer at det solidariske ansvar ikke bare gjelder felles forpliktelser, men også forplikter som partene har inngått individuelt. Partene i Avtalen vil derfor være solidarisk ansvarlig for enhver forpliktelse som partene påtar seg innenfor Avtalens rammer.

Det følger av Hosting Contract punkt 2.7 at

"The National Association, the City and the LOC shall be jointly and severally responsible for all commitments entered into individually or collectively by them concerning the organisation and staging of the FIS Championships including pursuant to this Agreement.

The National Association and the LOC are responsible to secure that the financing of the FIS Championships is guaranteed and ensure a cash flow, which enables the LOC to fulfil all requirements and obligations in a timely manner.

FIS; the National Association and the City acknowledge that the Rights Holder and its representatives shall have no responsibility of liability for any of the obligations or commitments of the National Association, the City and the LOC.”

Som det fremgår er både det nasjonale skiforbundet, vertsbyen og arrangementselskapet “jointly and severally responsible”. Det vil si at de omtalte partene er solidarisk ansvarlig.

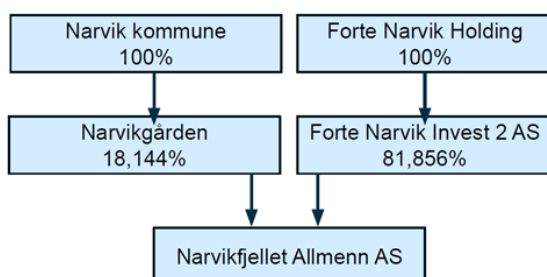
Partene er solidarisk ansvarlig for “all commitments entered into individually or collectively”, noe som innebærer at det solidariske ansvar ikke bare gjelder felles forpliktelser, men også forpliktelser som partene har inngått individuelt. Partene i avtalen vil derfor være solidarisk ansvarlig for enhver forpliktelse som partene påtar seg innenfor avtalens rammer.

Kommunen kan på den bakgrunn bli pålagt av FIS å gjøre opp en individuell forpliktelse som NSF eller arrangementsselskapet har påtatt seg i forbindelse med planlegging og gjennomføring av arrangementet. Kommunens ansvar for arrangementsselskapets forpliktelser vil sannsynligvis forbli gjeldendeselv om kommunen ikke er medeier i arrangementsselskapet.

Ettersom også Narvikfjellet skal være part i arrangementet, er det sannsynlig at FIS vil kreve at kommunen også skal holdes ansvarlig for Narvikfjellets forpliktelser i forbindelse med arrangementet. Vi kan ikke se at dette er regulert inn i Hosting Contract som vi har fått oversendt, men i Trondheims-caset var det Trondheim kommune som var ansvarlig for å bygge ut anlegg. Ettersom det i Narvik-caset også er et eiendomsselskap involvert kan det ikke utelukkes at FIS vil kreve at solidaransvaret skal gjelde dette selskapets forpliktelser knyttet til arrangementet.

Eierskapet til Narvikfjellet Allmenn AS er slik:

Narvikfjellet Allmenn AS – utbygger av anlegg

Følgende opplysninger om selskapets økonomiske stilling er registrert hos Forvalt.no:

Merknader

- ⓘ 2024: Kortsiktig gjeldsandel overstiger 90 %
- ⓘ Egenkapitalandelen i % er halvert fra 2023 til 2024
- ⓘ 2024: 2/3 av aksjekapital tapt (Kilde: Styret)
- ⓘ 2024: Egenkapital mindre enn 50% av aksjekapital (Kilde: Styret)
- ⓘ 2024: Egenkapitalen er tapt (Kilde: Styret)
- ⓘ 2024: Aksjekapitalen er tapt (Kilde: Styret)
- ⓘ 2024: Mer enn 50% av aksjekapitalen er tapt (Kilde: Styret)
- ⓘ 2024: Usikkerhet om fortsatt drift (Kilde: Styret)

Regnskapsanalyser

Lønnsomhet i %	149,7	Meget god
Likviditetsgrad 1	0,16	Ikke tilfredsstillende
Soliditet i %	-53,3	Ikke tilfredsstillende

Rating

Sekretariatet har ikke kjennskap til selskapets regnskap og drift og kan ikke redegjøre for årsakene til de merknadene som fremkommer vedrørende utvikling i aksjekapital og egenkapital. Sekretariatet forstår kommunedirektørens redegjørelse slik at selskapets evne til å utføre de oppgaver og dekke de kostnader selskapet vil være direkte ansvarlig for er vurdert.

3.2 Ansvar ved bortfall av arrangementet – force majeure-situasjoner

Dersom uforutsigbare og absolutte hindringer for gjennomføring av VM skulle dukke opp, slik som pandemi, krigs- eller andre faresituasjoner etc., har Narvik kommune et medansvar for deler av FIS' kostnader- Det vises til PWCs notat:

Det er i hovedsak to vesentlige forhold som innebærer økonomisk risiko for kommunen i Hosting Contract.

Det ene er at det i Hosting Contract er inntatt en bestemmelse om at FIS har krav på tilbakebetaling av utbetalinger de har foretatt til Lokal arrangementskomite (LOC) hvis arrangementet blir avlyst eller redusert med årsak i ytre forhold (Force Majeure) eller at anlegget ikke er 100% utbygd. LOC, som skal etableres etter tildeling, har ansvar for å tegne en forsikring for slike forhold. Ettersom LOC først skal etableres etter at Hosting Contract er signert og innen seks måneder vil slik forsikring bli tegnet i den perioden og da før noen utbetalinger er foretatt fra FIS til LOC.

Ved tegning av slik forsikring vil kommunens solidaransvar for slik tilbakebetaling ikke anses som en økonomisk risiko og vil dermed heller ikke innebære noe brudd på kommuneloven § 14-19 om garantier.

Sekretariatet viser videre til kommunedirektørens redegjørelse og legger til grunn at forsikring vil dekke kommunens eventuelle ansvar. Det kan likevel være grunn til å spørre om forsikringen gir total dekning, eller om kommunen er ansvarlig for en egenandel/forholdsmessig andel.

3.3. Sekretariatets vurdering

Sekretariatet vurderer at det bør avklares om den bestemmelsen som er lagt til grunn for PWCs utredning er identisk med den endelige avtalen.

Videre er det nærliggende å undersøke om det er avtalefestet reguleringer i partenes adgang til å pådra kostnader som omfattes av det solidariske ansvaret, eller om avtalen er en «blancofullmakt» til å pådra enhver kostnad, så lenge den på en eller annen måte kan knyttes til VM.

Det kan nevnes at selskapsloven har bestemmelser som krever enstemmighet hos deltakerne for å inngå ansvarlige mot uvanlige eller større transaksjoner som deltakerne er ansvarlige for.

Innholdet i solidaransvaret er ikke spesifisert i særlig grad. Det bør derfor stilles noen spørsmål om dette.

Det fremgår ikke av den samlede dokumentasjonen om det er avtalt noen begrensninger med hensyn til å pådra kostnader/adgang til å søke regress ved overskridelse av eventuelle begrensninger.

Sekretariatet vurderer også at det bør avklares om forsikring ved bortfall av arrangementet gir full dekning for kommunens ansvar.

Innstilling til vedtak er utformet i henhold til dette.

Harstad, 24.11.2025

Tage Karlsen
seniorrådgiver

Vedlegg

1. Brev
2. Risikovurdering
3. Presentasjon
4. Notat fra PWC

K-sekretariatet IKS v/ Tage Karlsen
Ringveien 1
9300 FINNSNES

Deres ref.:	Vår ref.:	Saksbehandler:	Dato:
	23/3048 - 96 - BERBIR 25/31524	Bertil A Birkeland	17.11.2025

Svar på kontrollutvalgets sak 48/25 – drøftingssak – henvendelse om Narvik kommunes økonomiske forpliktelser i forbindelse med Alpin-VM 2029

Kontrollutvalget ber kommunedirektøren om en skriftlig redegjørelse for følgende forhold knyttet til Alpin-VM 2029:

1. Risiko knyttet til solidarisk ansvar og eventuelle garantiforpliktelser
2. Juridisk kvalitetssikring av avtaler og kontrakter
3. Kommunens risikohåndtering og dokumentasjon av sponsoravtaler
4. Erfaringsoverføring fra tidligere VM-arrangører og hvordan dette er implementert

Risiko knyttet til solidarisk ansvar og eventuelle garantiforpliktelser og juridisk kvalitetssikring av avtaler og kontrakter

Kommunedirektøren viser til redegjørelsen i kommunestyret 19. juni 2025 om risiko knyttet til solidaritetsansvaret som kommunen har forpliktet seg til. Foilene fra orienteringen ligger vedlagt. Videre gjorde rådmannen en risikovurdering 1. juni 2024 som ble sendt til ordfører før signering av Hosting Contract 4. juni 2024. Denne risikovurderingen ligger også vedlagt.

For å arrangere et VM i alpint 2029, er det to hovedområder hvor det kan foreligge økonomisk risiko. Det ene er anleggsutbyggingen og det andre er selve arrangementet. Hovedansvaret for arrangementet ligger hos Norges Skiforbund. Dette kommer også til uttrykk gjennom deres 60% eierskap i arrangørselskapet (LOC). Den gjenværende 40% eierskap er det Narvikfjellet Allmenn som har. Narvik kommune har ingen direkte eierskap og derigjennom ikke en direkte risiko.

Før man signerte avtalen med Norges Skiforbund i 2021 ble det foretatt vurderinger av kommunens bidrag opp mot risiko. Statsforvalteren uttalte at avtalen ikke kom i konflikt med kommunelovens § 14-19 om garantistillelse gjennom avtalen med Norges Skiforbund.

Det ble også gjennomført en ekstern juridisk vurdering fra PwC. Deres vurdering var:

- *Partene er solidarisk ansvarlig for “all commitments entered into individually or collectively”, noe som innebærer at det solidariske ansvar ikke bare gjelder felles forpliktelser, men også forplikter som partene har inngått individuelt. Partene i Avtalen vil derfor være solidarisk ansvarlig for enhver forpliktelse som partene påtar seg innenfor Avtalens rammer.*
- *Etter vår (PwC) vurdering er den største risikoen knyttet til Hosting Contract at kommunen hefter solidarisk for økonomiske forpliktelser som kan oppstå ved inngåelse av fremtidige avtaler.*

Kommunen har rammeavtale med advokatfirmaet Harris. Når tildeling ble gjort i juni 2024 har kommunen benyttet advokatfirmaet Harris til å gjøre de juridiske vurderingene for kommunen knyttet til avtaler. Dette for å redusere risikoen for kommunen knyttet til Hosting Contract, jf. merknadene til PwC.

Da kommunens og Narvikfjellet Allmenn har samme interesse i kontraktsinngåelsene med LOC og Norges Skiforbund, har man i fellesskap arbeidet med avtaler som skal regulere ansvar mellom de 4 partene i mesterskapet. Det er Norges Skiforbund, Narvik kommune, LOC og Narvikfjellet Allmenn. Denne avtalen arbeides det fortsatt med.

Narvik kommune sitter i styret til Narvikfjellet Allmenn for å påse at man reduserer risiko knyttet til anleggsutbyggingen. Når utbyggingen skulle iverksettes, ble det også satt inn et nytt styre, basert på kompetanse knyttet til større utbyggingsprosjekter.

Kommunens risikohåndtering og dokumentasjon av sponsoravtaler

Svar på spørsmål 1 og 2 ligger i svaret ovenfor. I tillegg ble det redegjort i kommunestyret 19. juni 2025 for de risikoforebyggende tiltak som gjøres for Narvik kommune inn mot dette prosjektet.

Når det gjelder dokumentasjon av sponsoravtaler har kommunen ikke noe med det arbeidet å gjøre. FIS har solgt sponsorrettighetene til mesterskapet. Av dette salget av sponsorrettighetene, går deler av beløpet for å finansiere selve arrangementet. Pengene blir utbetalt til LOC. Pr. i dag vil utbetalingen utgjøre ca. kr 500 millioner for å arrangere mesterskapet. Til sammenligning fikk VM i Trondheim overført ca. kr 250 millioner for å arrangere sitt mesterskap i 2025.

Erfaringsoverføring fra tidligere VM-arrangører og hvordan dette er implementert

I styret til Narvikfjellet Allmenn er det satt inn en person som var med på å evaluere kostnadssprekken under VM i Oslo. Denne erfaringen har vært verdifull å ha med i arbeidet med å gjennomføre investeringsbeslutninger for utbyggingen. Når det gjelder erfaringer fra VM i Trondheim er dette primært et ansvar for LOC, men vi har bedt om å få tilgang på den forvaltningsrapporten som utarbeides av Trondheim kommune sitt kontrollutvalg. Selv om denne rapporten ennå ikke er kommet, har man tatt med seg mye lærdom knyttet til kostnadskontroll og formelle

beslutningsprosesser. Dette er innarbeidet i arbeidet med utbyggingen av Fagernesfjellet. Hvordan LOC har organisert sitt arbeid kan ikke kommune svar på, da vi ikke er en eier/direkte deltaker i LOC.

I arbeidet med å sikre gjennomføring av arrangementet for 2029, har vi registrert at Norges Skiforbund etablerer en ny organisasjon for dette mesterskapet uten å dra med seg kompetanse og erfaringer fra tidligere mesterskap.

Narvik kommune har gjennom tilsetting av prosjektstillingen VM-vertskaps by, hentet inn kompetanse fra å arrangere et VM i alpint. Vedkommende har hatt stilling sentralt i LOC for VM i alpint i Åre. Han har med seg alle erfaringer dette mesterskapet gav, både mht. beslutningsprosesser for aktivitet og økonomiske beslutninger. Denne kompetansen er verdifull for Narvik kommune og vi har tilbudt LOC å få dele av denne kunnskapen. Dette skal være med på å ta ned den totale risiko for utbygging og gjennomføring av mesterskapet.

Med hilsen

Rolf M. Lossius
Assisterende kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Vedlegg:

Risikovurdering knyttet til signering	2013856
VM alpint 2029 - risiko	2013859
Notat PWC	2013861

Til Rådmann
Dato 1. juni 2024

Risikovurdering knyttet til signering av Hosting Contract ved tildeling av VM alpint 2029

Etter at kommunen ble gjort kjent med Hosting Contract som gjelder mellom FIS, Norges Skiforbund (NSF) og Narvik kommune har det vært arbeidet med å avklare kommunens risiko i forbindelse med arrangementet.

Ved å signere på vegne av kommunen, binder dette kommunen til et solidarisk ansvar med NSF for å gjennomføre arrangementet i 2029. I avtaleverket som ble vedtatt i kommunestyret sak 40/21 i 2021 har Narvikfjellet Allmenn tatt kommunens ansvar for å stille anlegget klart for mesterskapet.

For å kartlegge risikoen som påløper en signering av Hosting contract, har det vært benyttet juridisk kompetanse fra Lund & Co og Eurojuris. Lund & Co er NSF sin juridiske rådgiver og har god kompetanse på internasjonale avtaler med FIS.

Det er i hovedsak to vesentlige forhold som innebærer økonomisk risiko for kommunen i Hosting Contract.

Det ene er at det i Hosting Contract er inntatt en bestemmelse om at FIS har krav på tilbakebetaling av utbetalinger de har foretatt til Lokal arrangementskomite (LOC) hvis arrangementet blir avlyst eller redusert med årsak i ytre forhold (Force Majeure) eller at anlegget ikke er 100% utbygd. LOC, som skal etableres etter tildeling, har ansvar for å tegne en forsikring for slike forhold. Ettersom LOC først skal etableres etter at Hosting Contract er signert og innen seks måneder vil slik forsikring bli tegnet i den perioden og da før noen utbetalinger er foretatt fra FIS til LOC.

Ved tegning av slik forsikring vil kommunens solidaransvar for slik tilbakebetaling ikke anses som en økonomisk risiko og vil dermed heller ikke innebære noe brudd på kommuneloven § 14-19 om garantier.

Det andre er at det i Hosting Contract er bestemt at kommunen har et solidarisk ansvar for at anleggene blir bygget ut i samsvar med de krav som er stilt fra FIS. Rammen for investeringen er kvalitetssikret av ekstern part våren 2023 jf. avtale og anses som pålitelig. Budsjettet for utbyggingen av anlegget er beregnet til kr 712 millioner pr. 2023. Av beløpet på kr 712 millioner er det pr. i dag kr 256 millioner som det ikke foreligger tilsagn for. KPI-økning fra mai 2023 til april 2024 gjør at beløpet nå reelt er kr 734,5 millioner og manglende garanti tilsvarer nå kr 278,5 millioner.

Sparebanken Narvik bekreftet 31. mai 2024 av direktør, sin tidligere innstilling på å bidra med sin andel på kr 50 millioner. Dette anses som tilstrekkelig sikkerhet på nåværende tidspunkt.

Sparebank1 Nord-Norge har i 2018 gitt sin tilslutning til mesterskapet med et bidrag på kr 100 millioner gjennom samfunnsløftet. NSF sin advokat mener dette fortsatt er juridisk bindende.

Narvikfjellet Allmenn har garantert gjennom egenkapital på kr 106 millioner. Selskapet har bekreftet at de gjennom Forte Narvik pr. 31. mai 2024 har verdier tilsvarende kr 161 millioner i eiendeler basert på takster i 2019. Dette stilles som garanti for deres egenkapital i anleggsutbyggingen. De har tatt på seg ansvaret for utbyggingen av anleggene, og må også stå ansvarlig for økningen i KPI med kr 22,5 millioner.

Kommunelovens § 14-19 omhandler kommunens mulighet for å stille garanti. Kommunen kan ikke garantere et beløp som er av vesentlig økonomisk risiko eller stilt overfor næringsvirksomhet. Narvikfjellet Allmenn er ikke et næringssselskap og kommer derfor ikke inn under denne bestemmelsen jf. redegjørelsen fra ESA. Kommunen står da igjen med å vurdere hvorvidt kommunen gjennom solidaransvaret fastsatt i Hosting Contract for alle forpliktelser gir en garanti som innebærer vesentlig økonomisk risiko.

Ansvarsdelingen mht. solidarisk ansvar mellom NSF og kommunen er ikke klargjort. Dette må avklares raskt etter en eventuell tildeling. Det innebærer at kommunen ikke står alene om det solidariske ansvaret, men andelen kommunen påtar seg risiko for er ikke klarlagt opp mot NSF.

Ut fra soliditeten hos de som ikke har gitt formell garanti eller fattet vedtak om støtte, vurderes risikoen for å få et solidarisk ansvar av vesentlig økonomisk konsekvens for kommunen som liten.

Tidligere vurdering av Statsforvalteren i Nordland der det konkluderes med at kommunens solidariske ansvar i forhold ikke kommer i konflikt med kommunelovens § 14-19, anses derfor fortsatt å gjelde.

De tidligere politiske vedtak gjelder fortsatt, da det ikke er vesentlige endringer i rammevilkårene som kommunestyret allerede har vedtatt.

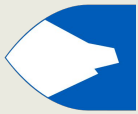
Ut fra de kjente forhold som er gitt av NSF, lokalt søkerselskap og Narvikfjellet Allmenn, er det fortsatt en risiko kommunen vil ta ved å signere på Hosting Contract. Denne risikoen er knyttet til forhold som man ikke vil kunne ha kontroll på i det tidspunkt hvor eventuell tildeling finner sted og Hosting contract blir signert. Samtidig vurderes det som at risikoen som kommunen løper ved å signere Hosting Contract ikke er større enn ved søknad om å arrangere mesterskapet i 2027.

Med bakgrunn de forhold som er nevnt i dette notatet, vil jeg anbefale rådmannen å anbefale signering av Hosting Contract med de kjente risiko som omtalt.

Rolf M. Lossius
Kommunalsjef

Vedlegg:

1. Redegjørelse fra Narvikfjellet Allmenn og søkerselskap
2. Forslag til revidert samarbeidsavtale med Narvikfjellet Allmenn
3. Bekreftelse fra Sparebank Narvik
4. Eiergaranti Narvikfjellet (nå Narvikfjellet Allmenn)
5. Sparebank1 Nord-Norge 2018
6. Sak 40/21 kommunestyret i Narvik
7. Vurdering fra ESA
8. Verdivurdering Narvikfjellet Allmenn/Forte Narvik
9. Hosting Contract 2029
10. Avtale NSF, NK og Narvikfjellet Allmenn

**NARVIK
KOMMUNE**

Virksomhetsstyring

VM alpint 2029 - risiko

v/Rolf M. Lossius

Førende dokumenter

- Narviks kommunes besvarelse i 2018 av forespørselen fra Skiforbundet i forbindelse med valg av Narvik som VM-kandidat, inklusive vedlegg
- Narvik kommune og Stiftelsen Forte Narvik i fellesskap, garanti for at «anleggsselskap tilføres tilstrekkelig egenkapital for å kunne gjennomføre anleggsinvesteringene beskrevet i søknaden til Norges Skiforbund
- *Skistyrets vedtak i 2018, der Narvik ble valgt som norsk søkerkandidat på definerte premisser med «Oslomodellen»*

Førende dokumenter

- Statsforvalteren i Nordland: Ikke garanti etter kommuneloven, april 2021
- Juridisk vurdering av PwC, april 2021
- Trepartsavtalen datert 29. april 2021 mellom NSF, Narvik kommune og Narvikfjellet Allmenn AS. Vedtatt i kommunestyret
- Kommunestyret å videreføre avtalene med intensjon om å søke om VM 2029, vedtak 27. oktober 2022

Førende dokumenter

- Risikovurdering av rådmann, 1. juni 2024
- «Hosting Agreement» mellom FIS, Narvik kommune og Skiforbundet, 4. juni 2024
- Vedtekter – Narvikfjellet Allmenn AS
- Aksjonæravtale mellom eierne i Narvik VM 2029, oktober 2024
- Vedtekter – Narvik VM 2029 AS, desember 2024

Hovedavtale

FIS

Hosting Contract

4. juni 2024

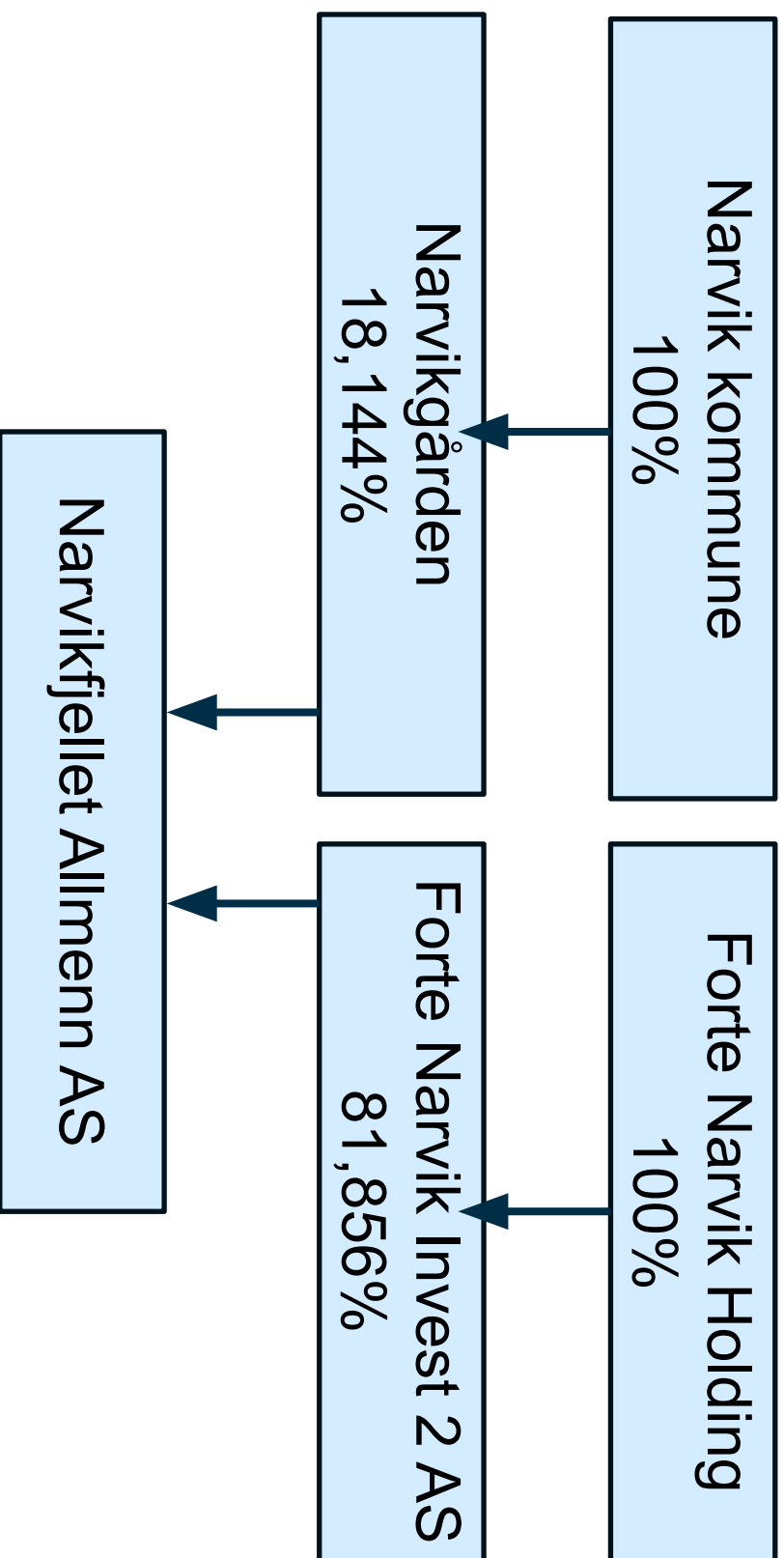

Norges skiforbund

Narvik kommune

Narvikfjellet Allmenn AS – utbygger av anlegg

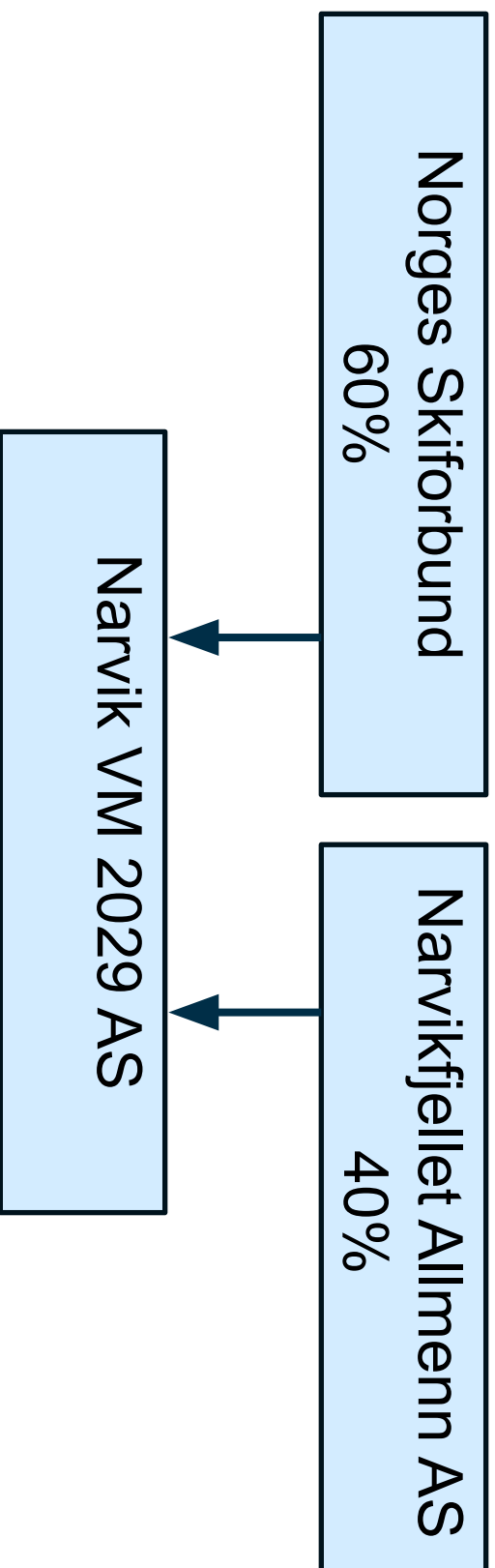
Hva ønsket vi av styrekompetanse?

- Prosjekterfaring
- Innkjøps erfaring
- Erfaring fra offentlig sektor
- Erfaring fra større mesterskap mht. styring
- Entreprenørkompetanse

Styret i Narvikfjelllet Allmenn (pr. 10. juni 2025)

- Pål Trælvik, styreleder (tidl. rådmann, tidl. leder av Bekkelaget idrettslag, tidl. CEO TV Norge m.m.)
- Øyvinn Høie (ansatt i Statskraft, tidl. evaluert VM i Oslo)
- Lisa Vibeke Granli (ansatt i Hent)
- Ann Paula Pedersen (ansatt i LNS)
- Rolf M. Lossius
- Varamedlem Bjørnar Evenrud
- Varamedlem Elling G. Berntsen

Narvik VM 2029 AS – arrangør av VM

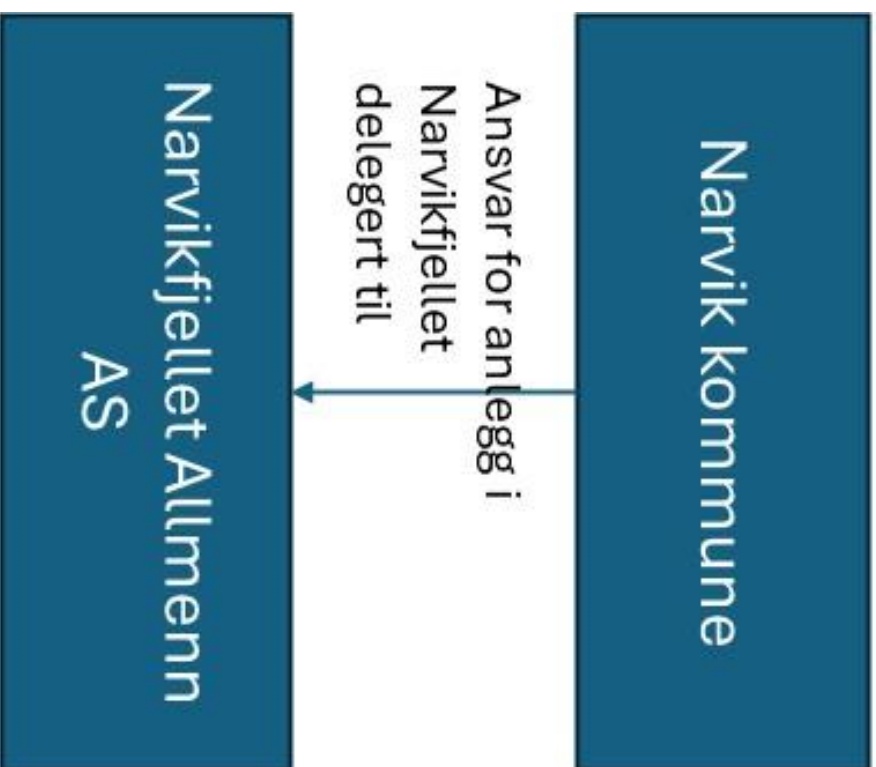

Styret i Narvik VM 2029 (LOC) (pr. 10. juni 2025)

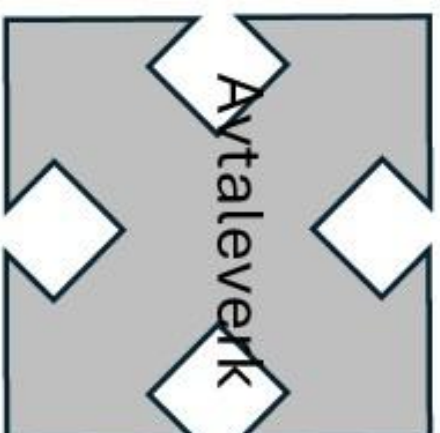
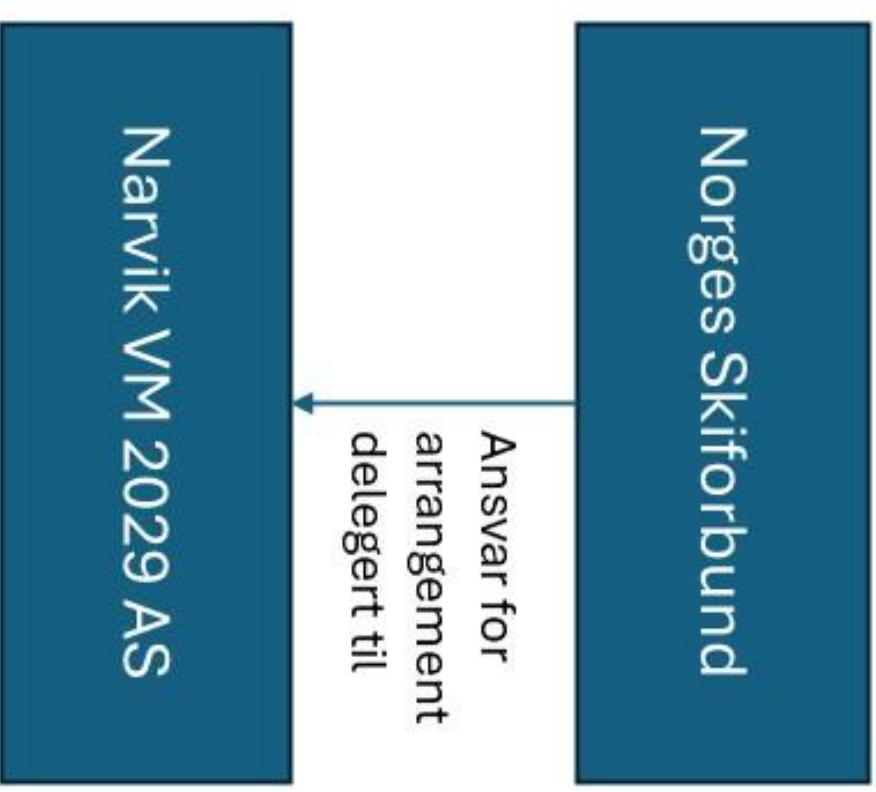
- Eirik Frantzen (NSF)
- Dagfinn Netland (NSF)
- Thor Hushovd (NSF)
- Claus Johan Ryste (NSF)
- Unni E. Forshaug (NFA)
- Astrid Strandbu (NFA)
- Sigbjørn Aanes (NK)

Oslomodellen

Overordnet ansvar for
anlegg

Overordnet ansvar
for arrangementet

Solidarisk ansvarlig

- Norges Skiforbund og Narvik kommune har et solidarisk ansvar for mesterskapet knyttet til arrangement og anlegg
 - PwC notat april 2021
 - Partene er solidarisk ansvarlig for “all commitments entered into individually or collectively”, noe som innebærer at det solidariske ansvar ikke bare gjelder felles forpliktelser, men også forplikter som partene har inngått individuelt. Partene i Avtalen vil derfor være solidarisk ansvarlig for enhver forpliktelse som partene påtar seg innenfor Avtalens rammer.
 - Etter vår (PwC) vurdering er den største risikoen knyttet til Hosting Contract at kommunen hefter solidarisk for økonomiske forpliktelser som kan oppstå ved inngåelse av fremtidige avtaler

Risikoforebyggende tiltak

- Mai 2024 – skriftlig garanti for bevilgede beløp fra givere
- Sikre deltakelse i styret til Narvik VM 2029 AS
 - Først skulle det være bare 4 medlemmer, uten representasjon fra kommunen.
 - Endte med 2 medlemmer fra Narvikfjellet Allmenn og 1 medlem fra Narvik kommune
- Sette et styre i Narvikfjellet Allmenn med kompetanse fra utbygginger
- Kvalitetssikre innkjøpsprosesser med kommunen innkjøpsenhet
- Juridisk kvalitetssikre avtaleverk mellom partene

Risikoforebyggende tiltak

- Møter med Trondheim kommune, VM i Trondheim m.m for å hente erfaringer
- Møter med organisasjoner i Åre for erfaringer fra siste VM i Åre
- Bedt NSF om å bli invitert med på løpende erfaringer fra granskningen av VM i Trondheim for å lære
- Vurdere styrekompetanse i forhold til risiko-områder man avdekker
- Koordineringsmøter med NSF, NFA, LOC og kommunen i hele vår
- Kontinuitet i arbeidet fra Narvik kommune...

Risikoforebyggende tiltak

- Narvik kommune har tilsatt sjef vertskap med kompetanse fra LOC
- Har prosjektbeskrivelse for LOC i Åre som tilbys LOC Narvik
- Allmenn har etablert prosjektdokumentasjon og organisasjon som kan deles med LOC i Narvik
- Vi ønsker alle at vi skal lykkes, og deling av kunnskap og erfaringer er nøkkelen for å kunne få gjennomført et mesterskap etter planen.

Memo

Til: Narvik kommune
Att: Fredrik Storø
Fra: Advokat/Partner Agnetha J. Åsheim
Dato: 14. april 2021

Vurdering av solidaransvaret i forbindelse med et eventuelt Alpin VM i 2027

1. Innledning

Narvik kommune ("Kommunen"), med alpinanlegg i Narvik, har blitt valgt av Norges skiforbund ("NSF") som fremtidig søkekandidat til VM i alpint i Norge. I forbindelse med det fremtidige kandiaturet skal kommunen inngå en avtale som skal regulere prosessen med søkerarbeidet, hvilke avtaler som følger av et eventuelt kandiatur som VM arrangerer i alpint, samt avtalepartenes tiltredelse i disse.

PwC har i den forbindelse fått i oppgave å vurdere hvorvidt kommuneloven og støtteregeverket oppstiller skranker for kommunens mulighet til å inngå avtalen. Herunder er det sentralt å vurdere rekkevidden av kommunens forpliktelse etter avtalene.

I det følgende vil det i punkt 3 redegjøres det kort om avtalen. I punkt 4 vil vi vurdere kommunens adgang til å stille garanti. I punkt 5 vil det vurderes om det foreligger forhold i avtalene som bør vurderes opp mot statsstøtteregeverket.

2. Oppsummering

- Det er utformet et avtaleutkast (heretter omtalt som («Avtalen»)) mellom Norges skiforbund, Narvikfjellet Almenn AS («Narvikfjellet») og Narvik kommune. Kommunen forplikter seg ved underskrift på Avtalen bl.a til å inngå en samarbeidsavtale og en Hosting Contract. Det sentrale for gjennomgangen av avtaleverkene er å klarlegge hvilket ansvar kommunen påtar seg gjennom å inngå de nevnte avtalene som inneholder bestemmelser om solidaransvar for kommunen.
- Partene er solidarisk ansvarlig for "all commitments entered into individually or collectively", noe som innebærer at det solidariske ansvar ikke bare gjelder felles forpliktelser, men også forpliktelser som partene har inngått individuelt. Partene i Avtalen vil derfor være solidarisk ansvarlig for enhver forpliktelse som partene påtar seg innenfor Avtalens rammer.

- Kommunen kan på bli pålagt av FIS å gjøre opp en individuell forpliktelse som NSF eller arrangementsselskapet har påtatt seg i forbindelse med planlegging og gjennomføring av arrangementet.
- Ettlertersom også Narvikfjellet skal være part i arrangementet, er det sannsynlig at FIS vil kreve at kommunen også skal holdes ansvarlig for Narvikfjellets forpliktelser i forbindelse med arrangementet.
- Etter kommuneloven § 14-19 kan kommunen stille sikkerhet for «egen virksomhet». Kommunen kan også stille sikkerhet for andre rettssubjekter dersom dette ikke innebærer en «vesentlig økonomisk risiko» eller er «stilt for næringsvirksomhet».
- Som «sikkerhet» anses kausjon eller annen økonomisk garanti for virksomhet som drives av kommunen, jf. kommuneloven § 14-19.»
- Et solidaransvar basert på Hosting Contract vil etter vår vurdering innebære en økonomisk garantistillelse etter kommuneloven
- Vår konklusjon er at solidaransvaret som følger av Hosting Contract etter en konkret vurdering kan anses å være en *vesentlig økonomisk risiko* for Narvik kommune slik at en slik økonomisk garanti vil være i strid med kommuneloven. Imidlertid vil det være vanskelig å gjøre den konkrete vurderingen før det er klarlagt hvilke økonomiske forpliktelser kommunen hefter solidarisk for.
- Den konkrete vurderingen av om garantien vil være en *vesentlig økonomisk risiko* må vurderes når alle økonomiske forpliktelser og finansiering av disse er endelig klarlagt. Risikoen for tap må vurderes konkret opp mot kommuneøkonomien. Under forutsetning av at budsjett og finansiering gjennomføres som planlagt kan vi ikke ut i fra de opplysningene som foreligger så langt se spesielle økonomiske risikoområder. Etter vår vurdering er den største risikoen knyttet til Hosting Contract at kommunen hefter solidarisk for økonomiske forpliktelser som kan oppstå ved inngåelse av fremtidige avtaler
- Narvikfjellet Allmenn AS må sannsynligvis anses å drive «næringsvirksomhet» og kommunen kan derfor ikke stille sikkerhet jf. kommuneloven § 14-19. Dette må vurderes nærmere dersom Narvikfjellet Allmenn AS gjøres til part i Hosting Contract.
- Etter vår vurdering bør kommunen foreslå å ta inn en formulering i avtalen om at solidaransvaret etter Hosting Contract forutsettes å være tråd med kommuneloven § 14-19.

3. Avtaleverk

3.1. Innledning

Det er utformet et avtaleutkast (heretter omtalt som («Avtalen»)) mellom Norges skiforbund, Narvikfjellet Allmenn AS («Narvikfjellet») og Narvik kommune. Formålet med Avtalen er å regulere prosessen med søkearbeidet, videre å regulere hvilke avtaler som følger av et eventuelt kandidatur som VM arrangør i alpint, samt avtalepartenes tiltredelse i disse.

Kommunen forplikter seg ved underskrift på Avtalen bl.a til å inngå en samarbeidsavtale og en Hosting Contract. Det sentrale for gjennomgangen av avtaleverkene er å klarlegge hvilket ansvar kommunen påtar seg gjennom å inngå de nevnte avtalene som inneholder bestemmelser om solidaransvar for kommunen. Dette vil omtales nærmere i det følgende.

Vi har fått forelagt samarbeidsavtalen mellom Norges Skiforbund og Trondheim kommune, vedrørende roller og ansvar etter tildeling av Ski-VM Nordisk 2025 i Granåsen, Trondheim. Denne avtalen omtales i det følgende som Samarbeidsavtalen. Trondheimavtalen omtales kort under pkt. 3.4.

Vi vil under pkt. 3.2 redegjøre for innholdet i Avtalen og i pkt. 3.3 vil vi redegjøre for solidaransvaret som fremgår av Hosting Contract.

Hvorvidt et slikt solidarisk ansvar er i overenstemmelse med kommunelovens regler og statstøttereglerverket vil bli behandlet i punkt 4 og 5.

3.2 Nærmere om innholdet i Avtalen

Narvikfjellet har etter Avtalen punkt 2 ansvar alpinanlegget, mens kommunen skal ha ansvar som vertsby. Det følger av Avtalen at kommunen ved tildeling av arrangementet skal tilfredsstille de nærmere krav som stilles til vertsbyen av FIS i deres tekniske manualer, Hosting Contract med vedlegg, og eventuelle vilkår som senere vil bli stilt av FIS med hjemmel i Hosting Contract.

Selskapet Alpin VM 2027 AS, hvor Narvik kommune, Narvikfjellet Allmenn AS, Artic Sport AS og Narvik Slalomklubb er aksjonærer er i henhold til avtalens punkt 4 ansvarlig for søknadsarbeidet. Dette omtales ikke nærmere i denne vurderingen.

Partene er enige om at det ved tildeling av arrangementet skal opprettes et eget arrangørselskap, Local Organizing Committee (LOC). NSF skal være majoritetseier (60%) i selskapet og Narvikfjellet skal være minoritetseier (40%). Vi antar at arrangørselskapet vil være et AS. Narvikfjellet skal etter avtalen være anleggseier. Det fremgår av avtalen at Narvikfjellet skal være ansvarlig for finansiering av utbygging av anlegget. Narvik kommune skal ikke være aksjonær i selskapet og kommunen skal heller ikke stille sikkerhet ved låneopptak.

Narvikfjellet er et allmenntilgjengelig selskap med sport som formål, hvor eksempelvis endringer av vedtekter skal godkjennes av KUD. Endelig organisering av selskapet skal avklares når VM er tildelt. Et eventuelt overskudd fra selskapet skal anvendes til fremme av skisportens interesser nasjonalt, regionalt og lokalt etter nærmere avtale mellom aksjonærer i LOC.

Ved inngåelse av Avtalen forplikter kommunen seg til å inngå ytterligere avtaler i tillegg til Avtalen:

1. Ved tildeling av VM i alpint skal det inngås Hosting Contract mellom FIS, Kommunen og NSF
2. Innen utløpet av 2021 skal det inngås Samarbeidsavtale mellom Kommunen, NSF, Narvikfjellet og LOC (Local Organizing Committee).
3. Innen utløpet av 2021 inngås Aksjonæravtale for LOC
4. Brukeravtale mellom Narvikfjellet og LOC
5. Avtale mellom Kommunen og LOC om arrangementsgjennomføringen.

Det ligger ingen nærmere forpliktelser knyttet til garanti/solidaransvar for Narvik kommune direkte i Avtalen og det avgjørende for vurderingen av kommunens solidaransvar er ansvaret som pålegges kommunen i Hosting Contract. Vi forutsetter at innholdet/prinsippene i Hosting Contract vil være lik den Narvik kommune skal inngå.

3.3. Hosting contract

Det følger av Hosting Contract punkt 2.7 at

“The National Association, the City and the LOC shall be jointly and severally responsible for all commitments entered into individually or collectively by them concerning the organisation and staging of the FIS Championships including pursuant to this Agreement.

The National Association and the LOC are responsible to secure that the financing of the FIS Championships is guaranteed and ensure a cash flow, which enables the LOC to fulfil all requirements and obligations in a timely manner.

FIS; the National Association and the City acknowledge that the Rights Holder and its representatives shall have no responsibility of liability for any of the obligations or commitments of the National Association, the City and the LOC.”

Som det fremgår er både det nasjonale skiforbundet, vertsbyen og arrangementselskapet “jointly and severally responsible”. Det vil si at de omtalte partene er solidarisk ansvarlig.

Partene er solidarisk ansvarlig for “all commitments entered into individually or collectively”, noe som innebærer at det solidariske ansvar ikke bare gjelder felles forpliktelser, men også forpliktelser som partene har inngått individuelt. Partene i avtalen vil derfor være solidarisk ansvarlig for enhver forpliktelse som partene påtar seg innenfor avtalens rammer.

Kommunen kan på den bakgrunn bli pålagt av FIS å gjøre opp en individuell forpliktelse som NSF eller arrangementselskapet har påtatt seg i forbindelse med planlegging og gjennomføring av arrangementet. Kommunens ansvar for arrangementselskapets forpliktelser vil sannsynligvis forbli gjeldendeselv om kommunen ikke er medeier i arrangementselskapet.

Etttersom også Narvikfjellet skal være part i arrangementet, er det sannsynlig at FIS vil kreve at kommunen også skal holdes ansvarlig for Narvikfjellets forpliktelser i forbindelse med arrangementet. Vi kan ikke se at dette er regulert inn i Hosting Contract som vi har fått oversendt, men i Trondheimscaset var det Trondheim kommune som var ansvarlig for å bygge ut anlegg. Etttersom det i Narvikcaset også er et eiendomsselskap involvert kan det ikke utelukkes at FIS vil kreve at solidaransvaret skal gjelde dette selskapets forpliktelser knyttet til arrangementet.

Videre fremgår det følgende av punkt 2.8:

“The National Association and the City and the LOC when created, jointly and severally undertake to indemnify, hold harmless and exempt the FIS, its officers, members, directors, employees, consultants, agents, Right Holder and other representatives in respect of any damages, claims, demands, causes of actions of judgments including all costs (which for the avoidance of doubt, may include reasonable legal fees), resulting directly from a breach of this contract or from any acts of omissions relating to the FIS Championships

In accordance with the provisions of this Agreement, the National Association and the City hereby jointly and severally waive any claims against the FIS, its officers, members, directors, employees, consultants, agents, Right Holder and other representatives for any damages, claims, demands, causes of action or judgments including all costs, resulting directly or indirectly from any act or omission relating to the FIS Championships, including, or in the event of force majeure, as well as any performance, non-performance, violation or termination of this Agreement. This waiver and indemnification in the foregoing paragraph shall not apply to wilful misconduct of gross negligence by the FIS, its officers, members, directors, employees, consultants, agents, Right holder, and other representatives.”

Første avsnitt er en erstatningsbestemmelse. Den pålegger partene å holde FIS og dens representanter skadeløse som følge av et brudd av bestemmelsene i Hosting Contract. Erstatning kan ikke kreves av FIS ved forsettlig eller grovt uaktsomme handlinger av FIS eller dens representanter.

Andre ledd er en bestemmelse om ansvarsfraskrivelse. Bestemmelsen innebærer at partene fraskriver seg muligheten til å rette erstatningskrav mot FIS og dens representanter knyttet til arrangementet. Ansvarsfraskrivelsen gjelder imidlertid ikke for forsettlig og grovt uaktsomme handlinger eller unnlatelser fra FIS eller dens representanter.

I punkt 2.9 er det inntatt en bestemmelse om Force Majeur-tilfeller. Følgende fremgår av bestemmelsen: .

“If a party is prevented, hindered or delayed in or from performing any of its obligations under this Agreement by a Force Majeure Event (“Affected Party”), the Affected Party shall not be in breach of this Agreement or otherwise liable for any such failure of delay in the performance of such obligations. The time for performance of such obligations shall be extended accordingly.

The corresponding obligations of the other party will be suspended, and its time for performance of such obligations extended, to the same extent as those of the Affected Party.

The Affected Party shall:

- *as soon as reasonably practicable after the start of the Force Majeure Event but no later than two (2) days from its start, notify the other party in writing (e-mail sufficient) of the Force Majeure Event, the date on which it started, its likely or potential duration, and the presumptive effect of the Force Majeure Event on its ability to perform any of its obligations under the Agreement; and*
- *use all reasonable endeavours to mitigate the effect of the Force Majeure Event on the performance of its obligations.*

If the Force Majeure Event prevents, hinders or delays the Affected Party’s performance of its obligations for a continuous period of more than four (4) weeks, and such Force Majeure Event has the effect of seriously threatening the successful staging of the FIS Championships the Parties shall take a joint decision to postpone or, in case a postponement is not possible, to cancel the FIS Championships. FIS will be in constant communication with the National Association, the City and the LOC regarding the expected impact and duration of the Force Majeure Event in the context of this decision.

In case the Parties take a decision to cancel the FIS Championships, this Agreement shall terminate immediately without penalty or liability to either party in respect of such cancellation and termination. The Parties acknowledge and agree, in this event to meet as soon as possible to discuss the implications of cancellation and termination of the FIS Championships and to agree in good faith without delay an appropriate reduction in the consideration payable by FIS under Clause 8.8. If no agreement can be found in a reasonable time, any payment of fees which are attributable to any period following such cancellation or termination that have been already paid under this Agreement by one party to another should, if possible, according to the applicable laws and regulations, be reasonably rapid to the other party pro rata temporis.

A pandemic or epidemic shall be considered a Force Majeure Event only when they lead to an official directive by a competent governmental authority at the place of the FIS Championships to restrict or cancel the FIS Championships due the pandemic or epidemic. Furthermore, the foregoing shall apply notwithstanding that the pandemic or epidemic situation may no longer be considered to be unforeseen because of the length of time that has passed since it commenced or because of any pause or lull in the pandemic or epidemic during which restrictions are eased.

The Parties will make every effort to consult in advance the competent governmental authorities to discuss such directive and its implications for the FIS Championships.”

3.4 Nærmere om innholdet i samarbeidsavtalen inngått med Trondheim kommune

Formålet med Samarbeidsavtalen er å regulere fordeling og gjennomføring av de rettigheter og plikter som i fellesskap tilligger NSF og Kommunen i henhold til Hosting Contract. Etersom eierforholdene i Narvik-caset er ulikt Trondheimsavtalen går vi ikke nærmere inn på bestemmelsene i Trondheimsavtalen da samarbeidsavtalen i Narvik-caset må utformes ulikt.

Det som likevel er relevant for vår sak er regulering av solidaransvaret som følger av Hosting Contract.

Det fremgår følgende av Samarbeidsavtalens punkt. 4:

ANSVARSFORM MELLOM NSF, KOMMUNEN OG SELSKAPET, OG OVERFOR FIS

I henhold til Hosting Contract er NSF og Kommunen solidarisk ansvarlig ovenfor FIS for alle forpliktelser partene har eller vil påta seg. Dette innebærer at ingen av partene, uten den andre parts skriftlige samtykke, kan påta seg nye forpliktelser overfor FIS, eller representere den andre part i kontakt med representanter fra FIS. Dersom FIS skulle gjøre et ansvar gjeldende overfor en av partene i Hosting Contract, kan den annen part kreve regress i henhold til alminnelige prinsipper etter norsk rett, jfr., pkt. 11. Stiftelsen av Selskapet innebærer ingen endringer i det grunnleggende ansvarsforholdet mellom partene i henhold til Hosting Contract og denne samarbeidsavtalen.

Det er etter vår vurdering uklart hvor langt solidaransvaret etter Trondheimsavtalen går. Det fremgår ikke noe nærmere om ansvar for arrangørselskapets forpliktelser. Imidlertid fremgår det som nevnt under pkt. 3.3 av Hosting Contract at solidaransvaret også gjelder for arrangørselskapets forpliktelser.

4. Vurdering av kommunens solidariske ansvar etter Hosting Contract

4.1 Kommunelovens regulering av garantier

Kommunens anledning til å stille garantier er regulert i kommuneloven § 14-19. Det fremgår av bestemmelsen at

“Kommuner og fylkeskommuner kan ikke stille kausjon eller annen økonomisk garanti for virksomhet som drives av andre enn kommunen eller fylkeskommunen selv, hvis garantien innebærer en vesentlig økonomisk risiko eller er stilt for næringsvirksomhet.”

For det første kan kommunen følgelig stille sikkerhet for “egen virksomhet”. Kommunen kan imidlertid også stille sikkerhet for andre rettssubjekter dersom dette ikke innebærer en “vesentlig økonomisk risiko” eller er “stilt for næringsvirksomhet”.

I de tilfeller hvor kommunen stiller garanti for sikkerhet for andre rettsssubjekter, vil garantistillelsen bare være gyldig dersom vedtaket om å stille garantien er godkjent av departementet. Denne godkjenningssadgangen er delegert til Statsforvalteren for kommunale garantier. Ved godkjenningen skal departementet bare vurdere om garantien er i strid med første ledd eller forskrift gitt i medhold av denne paragrafen. Departementet kan ikke godkjenne garantier i strid med første ledd eller forskrift gitt i medhold av denne paragrafen. Er garantien godkjent av departementet, regnes den ikke som ugyldig, selv om den er i strid med første ledd eller forskrift gitt i medhold av denne paragrafen

Kravet om godkjenning fra Statsforvalteren er imidlertid unntatt for “små beløper”. Hva som utgjør små beløper vil bero på hvor mange innbyggere det er i kommunen. Vedtaket om tildeling av garantier må i tillegg oppfylle visse formalkrav.

I det følgende vil det i punkt 4.2 vurderes hvorvidt et solidaransvar etter Hosting Contract, er å anse som en garantistillelse overfor virksomhet som drives av andre enn kommunen.

I punkt 4.3 vil det foretas en vurdering om hvorvidt aktiviteten som vil bli bedrevet er “næringsvirksomhet”. I punkt 4.4 vil det vurderes hvorvidt det solidariske ansvaret innebærer en “vesentlig økonomisk risiko”

4.2 Utgjør solidaransvaret en garantistillelse?

Slik det fremgår av kommuneloven § 14-19 er det et vilkår om at disposisjonen er en "kausjon eller annen økonomisk garanti for virksomhet som drives av andre enn kommunen".

Det er derfor ikke bare det alminnelige kausjonsansvaret som reguleres av bestemmelsen. Også "annen økonomisk garanti" for virksomhet som drives av andre enn kommunen faller inn under bestemmelsen.

Det følger av forarbeidene til bestemmelsen i Prop. 46 L (2017-2018) at:

Bestemmelsen gir regler for kausjoner eller annen økonomisk garanti som kommuner og fylkeskommuner stiller for virksomhet som drives av andre rettssubjekter. Med kausjoner siktes det til tredjemannsgarantier i form av simpel kausjon eller selvskyldnerkausjon. Med annen økonomisk garanti siktes det til selvstendige garantier. Garantier som kommuner og fylkeskommuner avgir for egen ytelse (egengarantier), omfattes ikke.

Første ledd er nytt og innebærer for det første at kommuner og fylkeskommuner ikke kan stille kausjon eller annen økonomisk garanti for virksomhet som drives av andre hvis dette innebærer vesentlig økonomisk risiko for kommunen eller fylkeskommunen. Dette er nytt. Forbudet er generelt, og gjelder også for garantier som ikke gjelder næringsvirksomhet. Bestemmelsen er for det andre en videreføring av forbudet mot å stille garanti for næringsvirksomhet, jf. gjeldende § 51 nr. 2.

Det vil si at bestemmelsen omfatter økonomiske garantier som gis til andre rettssubjekter. Det er ikke noe krav om at garantien gjelder næringsvirksomhet.

Det følger som nevnt av Hosting Contract at det nasjonale skiforbundet, vertsbyen og arrangementselskapet "jointly and severally responsible". Det vil si at de omtalte partene er solidarisk ansvarlig.

Partene er solidarisk ansvarlig for "all commitments entered into individually or collectively", noe som innebærer at det solidariske ansvar ikke bare gjelder felles forpliktelser, men også forpliktelser som partene har inngått individuelt. Partene i avtalen vil derfor være solidarisk ansvarlig for enhver forpliktelse som partene påtar seg.

Kommunen kan på den bakgrunn bli pålagt av FIS å gjøre opp en individuell forpliktelse som NSF eller arrangementselskapet har påtatt seg i forbindelse med planlegging og gjennomføring av arrangementet. Kommunens ansvar for arrangementselskapets forpliktelser vil sannsynligvis forbli gjeldende selv om kommunen ikke er medeier i arrangementselskapet.

Siden også Narvikfjellet Allmenn AS skal være part i arrangementet, er det sannsynlig at kommunen også vil kunne bli holdt ansvarlig for deres forpliktelser i forbindelse med arrangementet. Vi kan ikke se at dette er regulert inn i Hosting Contract som vi har fått oversendt, men i Trondheims-caset var det Trondheim kommune som var ansvarlig for å bygge ut anlegg. Ettersom det i Narvik-caset også er et eiendomsselskap involvert vil vi anta at FIS vil kreve at solidaransvaret skal gjelde dette selskapets forpliktelse til å bygge anlegg.

Et solidarisk ansvar innebærer derfor at kommunen har påtatt seg både å garantere for partenes felles forpliktelse og de andre partenes individuelle forpliktelser i forbindelse med arrangering av et VM.

Det følger også av Hosting Contract at partene skal holde FIS og dens representanter skadeløse som følge av et brudd av bestemmelsene i Hosting Contract.

Andre ledd er en bestemmelse om ansvarsfraskrivelse. Bestemmelsen innebærer at partene fraskriver seg muligheten til å rette erstatningskrav mot FIS og dens representanter knyttet til arrangementet. Ansvarskrivelsen gjelder imidlertid ikke for forsettlige og grovt uaktsomme handlinger eller unnlatelser fra FIS eller dens representanter.

Et solidaransvar basert på Hosting Contract vil etter vår vurdering innebære en økonomisk garantistillelse etter kommuneloven.

Hvorvidt kommunen har anledning til garantistillelsen vil derfor bero på at NSF, og eventuelt det selvstendige rettssubjektet som virksomheten knytter seg til, ikke driver næringsvirksomhet eller at garantien ikke innebærer en "vesentlig økonomisk risiko". Vilkårene er alternative og behandles under i punkt 4.3 og punkt 4.4.

4.3 Næringsvirksomhet

4.3.1 Nærmere om vurderingstemaet

For det tilfelle at arrangement av et VM er å anse som «næringsvirksomhet» vil ikke kommunen ha anledning til garantistillelsen.

Begrepet har en nær relasjon til regelverket om forbud mot offentlig støtte, se pkt 5 om statsstøtte. Imidlertid er ikke regelverket fullt ut overlappende. En garantistillelse i tråd med kommunelovens regler kan derfor fortsatt være ulovlig statsstøtte.

Ved vurderingen av om den som mottar garantien driver «næringsvirksomhet», må den samlede aktiviteten i rettssubjektet vurderes som en helhet. Den overordnede vurderingsnormen er hvorvidt rettssubjektet har et uttrykt gevinstsiktemål. Dersom formålet er å tilføre eierne økonomisk gevinst, vil rettssubjektet drive næringsvirksomhet i kommunelovens forstand.

Selv om det ikke foreligger et gevinstsiktemål, er det likevel ikke tilstrekkelig til anse at rettssubjektet ikke driver næringsvirksomhet. Hvilke aktivitet som drives av rettssubjektet vil også være bestemmende. Det må derfor vurderes hvorvidt aktiviteten objektivt sett drives i et marked. Dersom aktivitet vanligvis løses av det private, vil aktiviteten normalt sett være næringsvirksomhet.

I de tilfeller hvor rettssubjektet driver flere aktiviteter, hvor en del har et ideelt preg, mens den øvrige aktiviteten er næringsvirksomhet, må det gjøres en vurdering av hvor stor andel som utgjør næringsvirksomhet. Dersom næringsaktivitet utgjør mer enn 1/3 av den samlede aktiviteten i rettssubjektet, vil rettssubjektet normalt anses å utøve næringsvirksomhet, jf. Prop 46 L (2017-2018) s. 232.

VM konkurrerer med andre underholdningskonsepter som leveres av private. Samtidig vil ikke et VM-arrangement være gjennomførbart av private uten støtte fra det offentlige. Arrangørselskapet har heller ikke profittformål.

VI vil i det følgende vurdere næringsbegrepet opp mot NSF, Arrangørselskapet og Narvikfjellet. Vurderingen vil bare være relevant for Narvikfjellet dersom Narvikfjellet tas inn som part i Hosting Contract.

4.3.2 Driver NSF næringsvirksomhet?

Det klare utgangspunktet for vurderingen hvorvidt NSF driver næringsvirksomhet, vil være om NSF har et gevinstsiktemål.

I de fleste tilfeller har en forening ikke et økonomisk siktemål. Imidlertid må det bero på en konkret vurdering.

Fomålet til NSF fremkommer av «lov for Norges Skiforbund» § 1:

«(1) Norges Skiforbunds (NSFs) formål er å lede norsk skiidrett og arbeide for å utvikle egen aktivitet, organisasjon, økonomi og ansatte, slik at forbundet imøtekommer de krav og utfordringer som Norges Skiforbunds medlemmer, norsk idrett og internasjonal idrett stiller, samt å representere skiidretten internasjonalt.»

(2) Arbeidet skal preges av frivillighet, demokrati, åpenhet, lojalitet og likeverd. All idrettslig aktivitet skal bygge på grunnverdier som idretts glede, fellesskap, helse og ærlighet.»

NSF har som følge av formålet som oppgave å organisere og fronte norsk skidrett, hvor arbeidet skal bære preg av frivillighet, demokrati, åpenhet, lojalitet og likeverd. I tillegg er også NSF med på arrangere ski-arrangementer i Norge. Det må imidlertid legges til grunn at denne aktiviteten i liten grad er egnet til å drive med overskudd.

Foreningens siktemål fremstår på den bakgrunn ikke å være av økonomisk art, hvor formålet er å skape størst mulig gevinst.

Det må den bakgrunn legges til grunn at NSF ikke har et gevinstsiktemål.

Selv om NSF ikke har et gevinstsiktemål, er det også et krav at aktiviteten som NSF driver ikke «drives i et marked».

NSF har uten om de uttalte oppgavene som organisator av skidretten i Norge, også et ansvar for gjennomføring av skiarrangementer i Norge på nasjonalt og internasjonalt nivå..

ESA har i regelverket for offentlig støtte lagt til grunn at det må gjøres et skille mellom idrettsaktivitet som er profesjonell, og breddeidrett. I ESAs avgjørelse i 343/09/COL fremgår det på side 19 følgende om skillet:

“According to the case law of the European Court of Justice, the practice of sports is subject to EEA law only in so far as it constitutes an economic activity in the meaning of the EEA Agreement. This would apply to activities of professional or semi-professional football players offered in the market. As mentioned above, these activities were concentrated within the company Bryne ASA. On the other hand, the activities offered by Bryne FK to 600 young football players in the club are mainly run on a non-profit basis and to a great extent on the basis of voluntary work by parents and others.”

Avgjørelsen knytter seg til salg av eiendom hvor kommunen vederlagsfritt hadde overdratt eiendommen til fotballklubben.

Hvorvidt en idrettsklubb driver økonomisk aktivitet etter ESAs regelverk for offentlig støtte beror på i hvilken grad aktivitetene drives i et marked. På side 18 i avgjørelsen fremgår det følgende om aktivitetskravet:

“Bryne FK has a professional or semi-professional team currently playing in the division below the premier league, and, at the time of the transaction, in the premier league. In the opening decision, the Authority’s preliminary qualification of Bryne FK as an undertaking was based on the fact that some of its activities, notably the selling and buying of professional players, the provision of entertainment in the form of football matches, and the provision of advertising space, seemed to be offered on a market, and, therefore, were economic in nature.”

ESA har derfor lagt til grunn at dersom en fotballklubb blant annet selger og kjøper spillere, tilbyr underholdning i form av fotballkamper og selger annonseplasser, foreligget det økonomisk aktivitet.

Selv om avgjørelsen omhandlet en fotballklubb i dette tilfellet, har saken også overføringsverdi til andre idrettsarrangement. Ut fra avgjørelsen kan det legges til grunn at dersom idrettsaktiviteten utgjør et underholdningselement, vil dette utgjøre en økonomisk aktivitet. Et slikt underholdningselement vil bero på populariteten til den aktuelle idretten. I tillegg vil salg av annonseplasser og annen markedsføringssalg utgjøre økonomisk aktivitet. Også bevertning vil utgjøre et markedselement.

Selv om avgjørelsen knytter seg til regelverket for offentlig støtte, vil avgjørelsen ha overføringsverdi til vurderingen etter kommuneloven.

På den bakgrunn må det legges til grunn at internasjonale arrangementer i regi av NSF vil utgjøre en økonomisk aktivitet i et marked. Det er også næreliggende å anta at nasjonale konkurranser på elitenivå også vil drives i et marked. Andre aktiviteter på et mindre profesjonelt nivå vil sannsynligvis falle utenfor markedsbegrepet.

Dersom rettssubjektet driver i et marked, er det likevel lagt til grunn at dersom denne aktiviteten kun utgjør 1/3 av den samlede aktiviteten, vil rettssubjektet ikke drive næringsvirksomhet.

Hvilket omfang arrangementdelen utgjør av NSF sin totale aktivitet, har vi ikke holdepunkter for å gå nærmere inn på. Det må likevel antas at det organisatoriske elementet klart fremstår som det mest fremtredende elementet av NSF sin virksomhet. Det kan i den sammenheng bemerkes at NSF av skattemyndighetene ikke anses som skattepliktige.

Det er på den bakgrunn nærliggende å legge til grunn at NSF ikke driver næringsvirksomhet. Ettersom vi ikke har full informasjon vedrørende NSF virksomhet kan det vanskelig legges til grunn en fullstendig konklusjon på problemstillingen.

4.3.3 Driver Arrangørselskapet næringsvirksomhet?

Det klare utgangspunktet for vurderingen om Arrangørselskapet driver næringsvirksomhet, vil være hvorvidt NSF har et gevinstsiktemål.

Arrangementselskapet skal etter vedtektene til Ski-VM 2025 AS § 3 at

«Selskapsets formål er å være organisasjonskomite og arrangør for Ski-VM i Nordiske grener i Trondheim i 2025 (the Local Organizing Committee, LOC), i henhold til Hosting Contract.

Selskapet har ikke økonomisk formål for sin virksomhet og har følgelig ikke som formål å skaffe aksjonærene økonomisk utbytte. Eventuelt overskudd skal anvendes til fremme av skisportens interesser nasjonalt, regionalt og lokalt. Ved eventuell oppløsning skal formuen til selskapet anvendes på samme måte.»

Det må legges til grunn at et arrangørselskap i forbindelse med Alpin VM 2027 vil stiftes på samme prinsipper.

Arrangørselskapet vil på den bakgrunn ikke ha et gevinstformål.

Selv om Arrangørselskapet ikke har et gevinstformål, vil det likevel regnes som næringsvirksomhet dersom selskaps aktivitet *«drives i et marked»*.

Dette beror på en konkret vurdering av hvilket aktivitet Arrangementselskapet driver.

Av Hosting Contract fremgår det følgende om arrangementselskapets inntekter:

«8.4 The LOC's Income

The Parties acknowledge that the LOC specifically reserves the exclusive right to collect and receive revenue or donations in connection with the FIS Championships from the following sources and the exclusive right to exploit such sources of revenue or donations

- a) sale of tickets, other than VIP/hospitality tickets, to the public;*
- b) government grants (for which no Commercial Rights or any other advertising sponsorship or endorsement benefit is provided in connection with the FIS Championships);*

- c) *charitable donations and contributions (for which no Commercial Rights or any other advertising sponsorship or endorsement benefit is provided in connection with the FIS Championships)*”

Arrangementselskapet skal etter Hosting Contract ha rett på billettinntekter, ha mulighet til å få støtte fra myndighetene samt mulighet til å ta imot donasjoner. Selskapet tar imidlertid ikke del i medie- og kommersielle rettigheter. I tillegg får arrangementselskapet utbetalinger på til sammen CHF 13 300 300 fra FIS under nærmere vilkår, jf Hosting Contract pkt. 8.8.

Inntektene fra arrangementselskapet som kan anses å være markedsrelaterte inntekter er derfor billettinntekter og inntekter fra bevertning etc. Ettersom VM er et arrangement som er av særlig stor popularitet, er det nærliggende å anta at salg av billettinntekter til arrangementet er virksomhet som drives i et marked.

Samtidig fremgår det av forarbeidene til kommuneloven at *«hva som regnes som næring etter kommuneloven, må her forstås som snevrere enn foretaksbegrepet i EØS-reglene om offentlig støtte»*, jf Nou 2016:4 s. 265

Hvordan virksomheten er finansiert og hvilken tilknytning virksomheten har til kommunen vil være relevante momenter i vurderingen. I NOU 2016:4 på side 265 fremgår det følgende om momentene:

«Relevante forhold å ta med i den nærmere vurderingen vil for eksempel være hvordan virksomheten er finansiert, og hvilken tilknytning den har til det offentlige. Eksempelvis er det slik at jo større del av finansieringen som kommer fra salg med markedsmessige priser, desto mer kan dette trekke i retning av at virksomheten må regnes som næring. Er brukerbetalingene subsidiert med offentlige midler eller underlagt offentlig regulering, trekker dette i motsatt retning. Hvis kommunen har et tydelig ansvar forankret i lov for den aktuelle tjenesten, trekker dette i retning av at virksomheten ikke anses som næring selv om virksomheten for øvrig kan ha et kommersielt preg. Hvordan virksomheten er organisert, kan også være relevant, men vil ikke nødvendigvis være avgjørende alene.»

Selv om deler av arrangementet er finansiert ved billettinntekter, som må anses å være markedsmessig, er nærliggende å anta at et VM i seg selv ikke kan gjennomføres uten støtte fra det offentlige.

Bakgrunnen for at et VM anses som interessant for offentlige myndigheter, er knyttet til ringvirkningen arrangementet har for lokalsamfunnet, landsdel og nasjonen generelt. Arrangementet har på den bakgrunn en tilknytning til det offentlige som går ut over hva et alminnelig underholdningsarrangement vil innebære. For kommunens del vil dette knytte seg til ringvirkninger for det lokale næringsliv, samt publisitet for kommunen, som kan gi økte skatteinntekter. I tillegg har arrangementet en tilknytning til kommunen ved at kommunen skal ha eierskap i arrangementselskapet.

På den bakgrunn bærer Arrangementselskapets virksomhet preg av å ha et allmenntilgjort formål, som går ut over hva et alminnelig underholdningsarrangement innebærer. Vi er på den bakgrunn under tvil kommet til at virksomheten i Arrangementselskapet ikke er å anse som næringsvirksomhet.

Det må imidlertid bemerkes at Arrangementselskapets virksomhet til dels drives på markedsmessige vilkår. Siden vurderingen innebærer en skjønnsmessig vurdering, er det ingen garanti for at Statsforvalteren vil komme til samme konklusjon. I tilfeller hvor det foreligger betydelig tvil, er det lagt til grunn i forarbeidene at virksomheten ikke skal anses som næringsvirksomhet, jf NOU 2016:4 s. 265-266.

4.3.4 Driver Narvikfjellet Allmenn AS næringsvirksomhet?

For det tilfelle at Narvikfjellet gjøres til part i Hosting Contract må det også vurderes om Narvikfjellet driver næringsvirksomhet. Utgangspunktet for om Narvikfjellet Allmenn AS driver næringsvirksomhet, vil være hvorvidt Narvikfjellet Allmenn AS har et gevinstsiktemål.

Utgangspunktet for aksjeselskap er at selskapet drives med gevistsiktemål, jf asl § 2-2. Vi har ikke tilgang til selskapets vedtekter. Vi har på den bakgrunn ikke anledning til å vurdere hvorvidt selskapet har et gevinstsiktemål eller ikke. Det kan imidlertid bemerkes at selskapet på fortunarvik.no, som er morselskapets hjemmeside, benevnes som et allmenntilgjengelig selskap som eier heiser og nedfarer.

Dersom selskapet har et gevinstsiktemål, vil det foreligge næringsvirksomhet. Dersom selskapet ikke har et gevinstsiktemål, må det likevel vurderes om selskapet «*driver i et marked*».

Det er opplyst på morselskapets hjemmesider, fortunarvik.no, at driften i alpintanlegget ble skilt ut ved fisjon i 2019. Narvikfjellet Allmenn AS skal etter fisjonen være eier av heiser og nedfarer, mens Narvikfjellet AS skal stå for driften av anlegget. Regnskapstallene fra 2019 gir derfor liten veiledning til løsning av problemstillingen.

Det må likevel antas at Narvikfjellet Allmenn AS, som eier av anlegget, har omsetning i form av leieinntekter fra driften av anlegget. Det må også legges til grunn at investeringene som er gjennomført i anlegget er gjennomført i hovedsak på privat hånd. Narvik kommune er på den andre siden indirekte eier i selskapet gjennom Alpin VM 2027 AS. Dette endrer imidlertid ikke det inntrykk av at selskapet operer i et marked ved at anlegget er i direkte konkurranse med andre alpinanlegg.

Narvikfjellet Allmenn AS må derfor anses å drive «næringsvirksomhet».

4.4 “Vesentlig økonomisk risiko”

4.4.1 Nærmere om vurderingstema

Dersom det ikke foreligger næringsvirksomhet, må garantien ikke innebære en “vesentlig økonomisk risiko”

Ved vurderingen av om garantien innebærer en “vesentlig økonomisk risiko” vil sannsynligheten for tap, størrelsen på det potensielle tapet og fylkeskommunens/kommunens evne til å håndtere et eventuelt tap være sentrale momenter, jf Prop 46 L (2017-2018) pkt. 20.8.4.

Det uttales i forarbeidene om dette at:

Forbudet mot garantier som innebærer vesentlig økonomisk risiko er fra utvalgets side ment å bidra til aktsomhet hos kommunene og godkjenningmyndigheten, og har ikke til hensikt på generell basis å heve terskelen for når det anses som akseptabelt å stille garantier.

Rettslig sett vil det kunne være vanskelig å avgrense hva som er vesentlig økonomisk risiko, fordi risikovurderingen i praksis må bygge på et økonomifaglig skjønn. Utvalget peker på at usikkerheten knytter seg til både sannsynligheten for at garantien må innfris, størrelsen på det potensielle tapet og kommunens framtidige evne til å håndtere det potensielle tapet.

Utvalget viser til at dette likevel ikke er grunnleggende forskjellig fra de risikovurderingene som departementet i dag må foreta ved godkjenning av garantier. Utvalgets hensikt er ikke at loven skal være til absolutt hinder for garantier som ut fra brede samfunnsmessige hensyn vurderes som nødvendige, selv om beløpene er store. Utvalget trekker her fram garantistillelser ved bompengeprojekter som eksempel. Utvalget presiserer imidlertid at i slike tilfeller må begrepet vesentlig økonomisk risiko forstås slik at det må foreligge en særlig høy trygghet for at

garantien ikke må innfris, slik at kommunens økonomi og tjenester ikke blir skadelidende.

Forbudet mot garantier som innebærer vesentlig økonomisk risiko er altså ment å bidra til aktsomhet hos kommunene og godkjenningsmyndigheten, og har ikke til hensikt på generell basis å heve terskelen for når det anses som akseptabelt å stille garantier.

Videre har lovgiver ikke ment å utelukke sikkerhetsstillelse for store beløp dersom brede samfunnsinteresser tilsier at garantien er nødvendig. Det sentrale er da da kommunen bør ha en *særlig høy trygghet for at garantien ikke må innfris, slik at kommunens økonomi og tjenester ikke blir skadelidende.*

4.2.2 Vil garantien innebærer en *vesentlig økonomisk risiko*?

Etter vår vurdering vil et solidarisk ansvar for forpliktelser som NSF og arrangørselskapet påtar seg overfor "all commitments entered into individually or collectively", innebære ansvar både for felles forpliktelser, men også forpliktelser som partene har inngått individuelt. Partene i avtalen vil derfor være solidarisk ansvarlig for enhver forpliktelse som partene påtar seg.

Kommunen kan på den bakgrunn bli pålagt av FIS å gjøre opp en individuell forpliktelse som NSF eller arrangementsselskapet har påtatt seg i forbindelse med planlegging og gjennomføring av arrangementet. Kommunens ansvar for arrangementsselskapets forpliktelser vil sannsynligvis forbli gjeldende selv om kommunen ikke er medeier i arrangementsselskapet.

Et solidarisk ansvar innebærer at kommunen har påtatt seg å garantere for partenes felles forpliktelse i forbindelse med arrangement av et VM. Etter vår vurdering vil et slikt vidtgående solidarisk ansvar for enhver forpliktelse NSF eller arrangørselskapet påtar seg i forbindelse med arrangementet kunne anses å utgjøre en *vesentlig økonomisk risiko*. Den konkrete vurderingen vil bero på hvilke konkrete økonomiske forpliktelser NSF og arrangørselskapet faktisk vil påta seg. Det vil også være relevant å vurdere risiko i disse forpliktelsene opp mot kommunens økonomi.

Dersom omfang av de økonomiske forpliktelsene er nærmere klarlagt til partene eventuelt skal inngå en samarbeidsavtale bør det vurderes om det kan avtales en begrensning eller en nærmere beskrivelse av forpliktelsene.

Ettersom også Narvikfjellet skal være part i arrangementet, er det som allerede nevnt sannsynlig å anta at FIS vil kreve at solidaransvaret skal gjelde dette selskapets forpliktelse til å bygge anlegg.

Dersom solidaransvaret også skal gjelde Narvikfjellets forpliktelser må garantien også vurderes opp mot risikoen knyttet til utbygging av anlegget som skal gjennomføres fra Narvikfjellet.

Etter det vi forstår er det en forutsetning for gjennomføring av arrangementet at Narvikfjellet har tilstrekkelig finansiering. Det er budsjettet med MNOK 540 som skal finansieres av tilskuddsmidler fra stat, kommune og privat næringsliv/stiftelser. Det vil si at det ikke er planlagt lånefinansiering for å realisere anlegget.

Under forutsetning at finansiering gjennomføring iht til budsjett uten låneopptak mener vi at finansieringen av anlegget i seg selv tilsier at Narvikfjellets forpliktelser til å realisere anlegget i seg selv ikke innebærer en risiko for tap. Imidlertid vil det normalt være knyttet risiko til realisering av slike prosjekter og kommunen bør derfor kvalitetssikre budsjett og stille krav til kostnadskontroll. Selv med et forsvarlig budsjett kan utbygging av anlegget innebære risiko for tap.

Videre må usikkerheten knyttet til eventuelle budsjettoverskridelser og andre økonomiske forpliktelser som kan påløpe i prosjektet vurderes opp mot den samfunnsmessige begrunnelsen for å gjennomføre arrangementet. Etter vår vurdering tilsier at oppsiden ved et

slikt arrangement at kommunen kan akseptere en viss risiko. Dersom det ved vurdering og gjennomgang av budsjett og finansiering avdekkes svakheter bør kommunen sikre seg mot risiko ved å begrense sitt ansvar. Dette kan f.eks løses ved at kommunen inngår avtale med Narvikfjellet om at selskapet så langt det er mulig forplikter seg til å selv finansiere budsjettoverskridelser ved låneopptak el.l.

Vår konklusjon er på denne bakgrunn at solidaransvaret som følger av Hosting Contract kan etter en konkret vurdering anses å være en *vesentlig økonomisk risiko* for Narvik kommune slik at en slik økonomisk garanti vil være i strid med kommuneloven. Imidlertid vil det være vanskelig å gjøre den konkrete vurderingen før det er klarlagt hvilke økonomiske forpliktelser kommunen hefter solidarisk for. Dersom arrangørselskapet og NSF skal påta seg store økonomiske forpliktelser som kommunen ikke vil ha økonomi til å dekke vil solidaransvaret ikke være gyldig etter kommuneloven.

Den konkrete vurderingen av om garantien vil være en vesentlig økonomisk risiko må vurderes når alle økonomiske forpliktelser og finansiering av disse er endelig klarlagt. Risikoen for tap må vurderes konkret opp mot kommuneøkonomien. Under forutsetning av at budsjett og finansiering gjennomføres som planlagt kan vi ikke ut i fra de opplysningene som foreligger så langt se spesielle økonomiske risikoområder. Etter vår vurdering er den største risikoen knyttet til Hosting Contract at kommunen hefter solidarisk for økonomiske forpliktelser som kan oppstå ved inngåelse av fremtidige avtaler.

Kort oppsummert er vår vurdering at det vil være vanskelig å konkludere endelig på omfang av risiko før alle forpliktelser er klarlagt og finansiering er endelig. Videre må budsjett og risiko knyttet til budsjett og finansiering vurderes nærmere. Denne risikoen må også vurderes konkret opp mot kommuneøkonomien og det bredere samfunnshensyn som tilsier at kommunen bør påta seg et solidaransvar.

4.2.3 Forslag til løsning for å minske risikoen for kommunen

Garantien for økonomiske forpliktelser som ligger i solidaransvaret vil bare være gyldig dersom vedtaket om å stille garantien er godkjent av departementet. Denne godkjenningssadgangen er delegert til Statsforvalteren for kommunale garantier. Ved godkjenningen skal departementet vurdere om garantien er i tråd med vilkårene i § 14-19 første ledd. Departementet kan ikke godkjenne garantier i strid med første ledd eller forskrift gitt i medhold av denne paragrafen. Er garantien godkjent av departementet, regnes den ikke som ugyldig, selv om den er i strid med § 14-19 første ledd eller forskrift gitt i medhold av denne paragrafen.

Det vil si at dersom Statsforvalteren godkjenner garantien vil den ikke regnes som ugyldig etter kommuneloven.

Etter vår vurdering bør kommunen foreslå å ta inn en formulering i Avtalen om at solidaransvaret etter Hosting Contract forutsettes å være tråd med kommuneloven § 14-19.

Videre anbefaler vi at kommunen vurderer risikoen knyttet til gjennomføring av arrangementet når finansiering og forpliktelser er endelig avklart. Vi anbefaler også at det gjennomføres en kvalitetskontroll av budsjett.

Etter vår vurdering bør kommunen også vurdere hvordan kommunen kan sikre kontroll med gjennomføring av prosjektet. Dette kan f.eks sikres gjennom avtale med Narvikfjellet. Når det gjelder arrangementselskapet så kan kommunen vurdere om det vil være hensiktsmessig å være tettere involvert i selskapet gjennom å ha en eierandel eller/og styremedlem.

Videre antar vi at rekkevidden av solidaransvaret bør kunne klarlegges nærmere i en samarbeidsavtale når kommunen har fått gjort en konkret vurdering av de økonomiske forpliktelsene knyttet til gjennomføring av arrangementet.

For det tilfelle at Narvikfjellet skal være part i Hosting Contract slik at kommunen hefter solidarisk for forpliktelser Narvikfjellet påtar seg anbefaler vi at det gjennomføres en nærmere

vurdering av virksomheten i Narvikfjellet opp mot vilkåret om næringsvirksomhet i kommuneloven § 14-19.

5. Statsstøtte

Lovligheten av en kommunal garanti må vurderes både opp mot kommuneloven og opp mot støttereglene i EØS-avtalen. Den statlige godkjenningen etter kommuneloven er kun en vurdering av om garantien kan godkjennes i henhold til kommuneloven. Det at en garanti er godkjent etter kommuneloven innebærer ikke at garantien er vurdert mot og går klar av EØS-reglernes forbud mot offentlig støtte.

Det alminnelige utgangspunktet er at støtteforbudet favner bredere enn kommunelovens forbud mot garantier for næringsvirksomhet, slik at en garanti som kan være tillatt etter kommuneloven samtidig kan være ulovlig støtte etter EØS-reglene. Det er særlig virksomhet som ikke har et gevinstformål, men som opererer i et marked i konkurranse med andre, som kan rammes av støtteforbudet uten samtidig å være ulovlig etter kommuneloven.

Reglene om offentlig støtte skal hindre at nasjonale eller lokale myndigheter tilgodeser enkelte foretak eller næringer fremfor andre på en måte som påvirker samhandelen negativt, og forhindrer subsidiekappløp mellom landene. Støttegivere er forpliktet til å gi støtten i samsvar med bestemmelser i EØS-avtalen. Ulovlig statsstøtte må tilbakebetales av støttemottaker.

Statsstøtteregele er relevante for alle som driver "økonomisk aktivitet", uavhengig av selskapsform. Det vil si at når det mottas støtte fra det offentlige må statsstøtterettslige konsekvenser av støtten alltid vurderes. Støttebegrepet tolkes vidt og omfatter i utgangspunktet alle økonomiske fordeler som tildeles et foretak. Noen eksempler på økonomiske fordeler kan være:

- Rene kapitaltilskudd/subsidier
- Skattelettelser eller -fritak, herunder gunstige avskrivningsregler
- Utsettelse av krav om å betale skatt, arbeidsgiveravgift eller andre innbetalinger til staten
- Lån og garantier på ikke-markedsmessige vilkår
- Lovbestemte selskapsformer som skjerms mot konkurs
- Salg av offentlig eiendom til underpris
- Offentlige innkjøp til overpris
- Offentlig utvikling av infrastruktur som kommer enkelte foretak/grupper av foretak til gode, uten at foretakene betaler markedsmessig vederlag
- Krysssubsidiering mellom skjermet offentlig virksomhet og konkurranseutsatt virksomhet

Det er seks kumulative vilkår som alle må være oppfylt for at tiltak skal anses som statsstøtte iht. EØS-avtalen artikkel 61 (1):

1. Støtten må innebære en økonomisk fordel for mottakeren
2. Støtten må være gitt av staten eller av statsmidler i enhver form
3. Mottaker av støtte må drive økonomisk aktivitet (foretaksbegrepet)
4. Støtten må begunstige enkelte foretak eller produksjonen av enkelte varer eller tjenester (selektivitetskriteriet)
5. Støtten må vri konkurransen eller true med å vri konkurransen
6. Støtten må være egnet til å påvirke samhandelen mellom EØS-landene

Er alle vilkårene oppfylt, omfattes støtten av forbudet. Og motsatt, dersom ett av vilkårene ikke er oppfylt, inntreer heller ikke forbudet. De enkelte vilkårene behandles nedenfor.

Selv om en støtte e.l. faller inn under statsstøtteforbudet som sådan, finnes det en rekke formål som kan legitimere støtte og dermed gjøre statsstøtten lovlig - som hovedregel må slik støtte imidlertid notifiseres til og godkjennes av EFTAs overvåkingsorgan - ESA. Et særlig praktisk unntak er den såkalte "gruppeunntaksforordningen", som i praksis er en

“forhåndsgodkjenning” av enkelte typer støtte innenfor gitte rammer.

Det sentrale vilkåret for vurdering av om støtte til enten NSF, arrangørselskap eller Narvikfjellet vil omfattes av statsstøttereguleringen vil være vilkåret om mottaker anses å være et foretak i EØS-avtalens forstand. Foretaksbegrepet omfatter enhver enhet som driver økonomisk aktivitet, uavhengig av juridisk organisering mm. Med økonomisk aktivitet menes en virksomhet som består i å tilby varer og tjenester i et marked.

Som vi allerede har vært inne på antar vi at det neppe leveres varer og tjenester hos NSF og arrangørselskapet. Imidlertid kan det ikke utelukkes at deler av virksomheten kan anses å være levering av varer og tjenester i et marked. F.eks restaurantvirksomhet, servering o.l. Dette må vurderes konkret for eventuell støtte som skal gis.

De øvrige fem vilkårene for statsstøtte omtales ikke nærmere i dette notat da disse må vurderes konkret i tilknytning til eventuell fremtidig støtte.

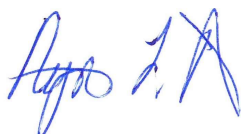
6. Avslutning

For ordens skyld presiseres at vi ikke har vurdert selskapsrettslige forhold mtp organisering samt merverdiavgiftsrettslige forhold. Vi anbefaler at avgiftsbehandlingen vurderes så tidlig som mulig for å sikre at prosjektet gjennomføres avgiftsoptimalt. Det vil normalt være risiko knyttet til håndtering av inngående merverdiavgift knyttet til prosjekter som dette.

Vi har heller ikke vurdert Hosting Contract på generelt grunnlag, vi har kun vurdert avtalens reguleringer knyttet til solidaransvaret.

Vi anbefaler at vi gjennomgår vårt notat i et møte.

Med vennlig hilsen
Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS

Agnetha Åsheim
Partner/advokat
agnetha.asheim@pwc.com
T: 95262889

Arkivsaksnummer: KS-25/00512-5
Saksbehandler: Tage Karlsen

Utvalg
kontrollutvalget

Møtedato
01.12.2025

Saksnr
59/25

Narvik sak 59/25 - Overordnet prosjektskisse – forvaltningsrevisjonsprosjekt «Arbeidsmiljø»

Innstilling til vedtak:

Kontrollutvalget slutter seg til KomRev NORDs forslag til overordnet prosjektskisse.

Saksutredning:

Kontrollutvalget bestilte forvaltningsrevisjonsprosjekt «Arbeidsmiljø» i møte 27.10.2025 (sak 50/25).

Følgende problemstillinger er lagt til grunn for bestillingen:

1. Har Narvik kommune gjennomført risikoanalyser som er egnet til å kartlegge risikoen for vold og trusler mot ansatte?
2. Foreligger det en klar ansvars- og oppgavefordeling for arbeidet knyttet til vold og trusler?
3. Sikrer kommunen at de ansatte har tilstrekkelig kompetanse til arbeidet vedrørende vold og trusler?
Herunder: gis det opplæring og øvelse i forebygging og håndtering av vold og trusselsituasjoner for ansatte med stillinger eller arbeidsoppgaver hvor det er risiko for vold og trusler?
4. Gir kommunen informasjon om risikofaktorer til ansatte med risiko for vold og trusler?
5. Iverksettes forebyggende tiltak mot risiko for vold og trusler?
6. Er rutiner, systemer og verktøy for å forebygge, registrere og følge opp vold og trusler kjent og integrert i organisasjonen?
7. Forekommer sykefravær som følge av vold og trusler i Narvik kommune?
8. Er uakseptabel adferd mot underordnede et problem i Narvik kommune?

1. *Har Narvik kommune gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyser som er egnet til å avdekke risiko for vold og trusler mot ansatte?*
2. *Har Narvik kommune fulgt opp eventuelle risiko- og sårbarhetsanalyser med forebyggende tiltak mot vold og trusler?*
3. *Har Narvik kommune etablert en klar ansvars- og oppgavefordeling for arbeidet knyttet til vold og trusler?*
4. *Sikrer Narvik kommune at ansatte gis opplæring i forebygging og håndtering av vold og trusselsituasjoner? Gir kommunen informasjon om risikofaktorer til ansatte som vurderes å være i risiko for vold og trusler?*
5. *Har Narvik kommune systemer for å registrere og følge opp tilfeller av vold og trusler?*
6. *Har Narvik kommune gjort kjent og integrert i organisasjonen rutiner, systemer og verktøy for å forebygge, registrere og følge opp vold og trusler?*
7. *Har Narvik kommune oversikt over arbeidsrelatert sykefravær, og om det har vært sykefravær som følge av vold og trusler på jobb?*
8. *Hvordan opplever ansatte i Narvik kommune eget arbeidsmiljø?*

Sekretariatet vurderer at forslaget til overordnet prosjektskisse ivaretar formålet med prosjektet og de forhold kontrollutvalget ønsker undersøkt. Innstilling til vedtak er utformet i samsvar med dette.

Harstad, 21.11.2025

Tage Karlsen
seniorrådgiver

Vedlegg

dok. 16 sak 59-25 -Vedlegg- Prosjektskisse

Prosjekttittel: Arbeidsmiljø

Kommune: Narvik kommune

Bakgrunn:

Arbeidsmiljø er prioritert som nummer 4 i Plan for forvaltningsrevisjon for Narvik kommune 2024-2028. Planen ble vedtatt i kommunestyret 20.06.2024 i sak 82/24. Kontrollutvalget behandlet i møte 27.10.2025 i sak 50/25 Bestilling av forvaltningsrevisjon Arbeidsmiljø- med fokus på vold og trusler. Det ble vedtatt bestilling på ovennevnte tema og at KomRev NORD skulle utarbeide projektskisse til neste møte 01.12.2025.

I bestillingen fremgår det forslag til problemstillinger:

1. Har Narvik kommune gjennomført risikoanalyser som er egnet til å kartlegge risikoen for vold og trusler mot ansatte?
2. Foreligger det en klar ansvars- og oppgavefordeling for arbeidet knyttet til vold og trusler?
3. Sikrer kommunen at ansatte har tilstrekkelig kompetanse til arbeidet vedrørende vold og trusler? Herunder:
 - a. Gis det opplæring og øvelse i forebygging og håndtering av vold og trusselsituasjoner for ansatte med stillinger eller arbeidsoppgaver hvor det er risiko for vold og trusler?
4. Gir kommunen informasjon om risikofaktorer til ansatte med risiko for vold og trusler?
5. Iverksettes forebyggende tiltak mot risiko for vold eller trusler?
6. Er rutiner, systemer og verktøy for å forebygge, registrere og følge opp vold og trusler kjent og integrert i organisasjonen?
7. forekommer sykefravær som følge av vold og trusler i Narvik kommune?
8. Er uakseptabel adferd mot underordnede et problem i Narvik kommune?

Prosjektleder: Mailen Evjen

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor: Astrid Indrebø

Formål:

Formålet med forvaltningsrevisjonen er å undersøke om Narvik kommune har systemer for å utarbeide risikoanalyser for å kartlegge risikoområder, forebygge, registrere og følge opp vold og trusler mot ansatte og på bakgrunn av de funn som blir gjort fremme eventuelle innspill til forbedringer i eksisterende systemer. Formålet er også å undersøke om adferden til ledere i kommunen er i henhold til regelverket knyttet til underordnede.

Arbeidsbeskrivelse:

Når projektskissen er behandlet av kontrollutvalget, sender vi brev om oppstart til Narvik kommune v/kommunedirektøren. Vi kommer til å be om å få utnevnt en kontaktperson som vi kan forholde oss til i gjennomføringen av forvaltningsrevisjonen. Vi innkaller vedkommende til

et oppstartsmøte for å informere om de forestående undersøkelsene og vårt informasjonsbehov. Når vi har innhentet de data vi anser som relevante og tilstrekkelige for å besvare forvaltningsrevisjonens problemstillinger, utferdiger vi et rapportutkast som vi forelegger kontaktpersonen for verifisering, eventuelt korrigering eller supplering av den informasjonen vi har samlet inn. Deretter innarbeider vi eventuelle korrigeringer og merknader, vurderer fakta opp mot de utledete revisjonskriteriene og konkluderer på forvaltningsrevisjonens problemstillinger. Et utkast av rapport (inkludert, vurderinger, konklusjoner og eventuelle anbefalinger) oversendes kommunen v/kommunedirektør for uttalelse. Vi innarbeider kommunedirektørens eventuelle uttalelse som et eget kapittel i rapporten før denne oversendes til kontrollutvalget for behandling.

Problemstillinger:

Revisor foreslår følgende problemstillinger:

1. *Har Narvik kommune gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyser som er egnet til å avdekke risiko for vold og trusler mot ansatte?*
2. *Har Narvik kommune fulgt opp eventuelle risiko- og sårbarhetsanalyser med forebyggende tiltak mot vold og trusler?*
3. *Har Narvik kommune etablert en klar ansvars- og oppgavefordeling for arbeidet knyttet til vold og trusler?*
4. *Sikrer Narvik kommune at ansatte gis opplæring i forebygging og håndtering av vold og trusselsituasjoner? Gir kommunen informasjon om risikofaktorer til ansatte som vurderes å være i risiko for vold og trusler?*
5. *Har Narvik kommune systemer for å registrere og følge opp tilfeller av vold og trusler?*
6. *Har Narvik kommune gjort kjent og integrert i organisasjonen rutiner, systemer og verktøy for å forebygge, registrere og følge opp vold og trusler?*
7. *Har Narvik kommune oversikt over arbeidsrelatert sykefravær, og om det har vært sykefravær som følge av vold og trusler på jobb?*
8. *Hvordan opplever ansatte i Narvik kommune eget arbeidsmiljø?*

Problemstillingene vi foreslår, er ikke helt likelydende som problemstillingene i bestillingsforslaget. Vi har endret litt på formuleringer, blant annet slik at «Narvik kommune» inngår i alle problemstillinger. Etter vår vurdering dekker de foreslåtte problemstillingene det som følger av bestillingsforslaget at skal undersøkes, og vi redegjør nærmere for det i det videre.

*Under **problemstilling 1** vil vi undersøke om kommunen har rutiner for å utarbeide risiko- og sårbarhetsanalyser og om det har blitt utarbeidet risikovurderinger på området vold og trusler. Under denne problemstillingen vil bestillingsforslag nummer 1, bli ivaretatt.*

*I **problemstilling 2** vil vi undersøke om Narvik kommune har fulgt opp eventuelle tiltak i risiko- og sårbarhetsanalyser knyttet til tema vold og trusler. Denne problemstillingen vil svare på bestillingsforslag nummer 5.*

*Innenfor **problemstilling 3** vil vi undersøke om det er klarlagt ansvar og oppgavedeling i organisasjonen knyttet til tema vold og trusler. Bestillingsforslag nummer 2 vil bli ivaretatt under denne problemstillingen.*

*Under **problemstilling 4** vil vi undersøke om ansatte har blitt gitt opplæring i forebygging og håndtering av vold og trusselsituasjoner. Vi vil også undersøke om ansatte på en utsatt arbeidsplass har blitt informert om risikoforholdene. Vi vil besvare bestillingsforslag nummer 3 og 4 i denne problemstillingen.*

*I **problemstilling 5** vil vi undersøke om kommunen har rutiner og system for avvikshåndtering. Blir avvik om vold og trusler fulgt opp? Bestillingsforslag 6 legger til grunn at et slikt system finnes. Vi vil undersøke om det finnes et slikt system og undersøke om det blir brukt i forbedringsarbeidet knyttet til vold og trusler.*

*I **problemstilling 6** vil vi undersøke om et eventuelt system for å forebygge, registrere og følge opp vold og trusler er kjent og integrert i organisasjonen. Denne problemstillingen vil svare ut bestillingsforslag nummer 6.*

*Under **problemstilling 7** vil vi undersøke om Narvik kommune har en oversikt over arbeidsrelatert sykefravær. Vi vil også undersøke om det er registrert sykefravær knyttet til vold og trusler. Her vil vi formulere spørsmål i spørreundersøkelsen, som ansatte kan svare på. Bestillingsforslag 7 vil bli ivare tatt i denne problemstillingen*

***Problemstilling 8** vil omhandle opplevd arbeidsmiljø i Narvik kommune. Vi vil sende en spørreundersøkelse til alle ansatte i Narvik kommune med spørsmål knyttet til det psykososiale og fysiske arbeidsmiljøet i kommunen. Vi vil også formulere spørsmål knyttet til relasjon til nærmeste leder og opplevd omfang av vold og trusler. Bestillingsforslag nummer 8 vil bli besvart i denne problemstillingen.*

Revisor legger til grunn at undersøkelsene som utgangspunkt skal rettes inn mot hele organisasjonen. Når forvaltningsrevisjonen igangsettes, vil vi få oversikt over i hvilke deler av organisasjonen det er vurdert å være risiko for vold og trusler mot ansatte, og som dermed er relevant å undersøke nærmere. Det er for flere av problemstillingene relevant å innhente informasjon fra ansatte i kommunen gjennom spørreundersøkelse. Som utgangspunkt vurderer vi at denne bør sendes til alle ansatte i kommunen. Dette kan være egnet til å avdekke om det er deler av organisasjonen hvor ansatte opplever vold og trusler, men kommunen ikke har kartlagt risiko for dette, gitt opplæring mv.

Revisjonskriterier (foreløpige):

Revisjonskriterier er krav, normer og/eller standarder som praksisen på det reviderte området skal vurderes i forhold til.

For problemstillingen i dette prosjektet utleder vi revisjonskriterier fra følgende kilder:

- Lov 22.6.2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
- Lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven)
- Forskrift 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift 1.1.2013 om utførelse av arbeid, bruk av arbeidsutstyr og tilhørende tekniske krav (forskrift om utførelse av arbeid)
- Veiledning til internkontrollforskriften, Arbeidstilsynet januar 1997, endret siste gang desember 2014
- Kommunens egne interne retningslinjer

Revisjonskriterier konkretiseres og bearbeides og kan derfor bli endret etter hvert som revisor framskaffer informasjon i prosjektet.

Metode:

- Dokumentanalyse
- Intervju
- Spørreundersøkelse

Prosjektstart:

Etter kontrollutvalgets vedtak av prosjektskisse

Forventet ressursbruk:	Forventet ferdigstillelse¹:
400	August 2026

Kritiske faktorer:

Kritiske faktorer vil være knyttet til innsamling av data, dvs. samarbeidet med kommuneadministrasjonen i framskaffing av skriftlig dokumentasjon og muntlig informasjon.

Dato: 17.11.2025

Sign: Mailen Evjen

¹ Under forutsetning av at prosjektets aktiviteter kan gjennomføres som planlagt, jf. kritiske faktorer

Arkivsaksnummer: KS-25/00087-12
Saksbehandler: Tage Karlsen

Utvalg
kontrollutvalget

Møtedato
01.12.2025

Saksnr
60/25

Narvik sak 60/25 - kontrollutvalgets årsplan for 2026

Innstilling til vedtak:

Kontrollutvalgets årsplan for 2026 vedtas i samsvar med de synspunkter som er fremsatt og har fått tilslutning under behandlingen i kontrollutvalget.

Saksutredning:

Det anses å være hensiktsmessig at kontrollutvalget utarbeider en virksomhetsplan for 2026. Foruten de konkrete oppgaver som er pålagt kontrollutvalget gjennom kommunelovens kapittel 23 med tilhørende forskrift, har kontrollutvalget frihet til å bestemme hvilke saker det anser som viktige. Kontrollutvalget bør innta en bevisst holdning med hensyn til på hvilken måte det best kan ivareta sin funksjon som kommunestyrets kontrollorgan.

Møtedatoer for 2026 bør fastsettes. Forslag til møtedatoer for siste halvår er inntatt i årsplanen.

Harstad, 21.11.2025

Tage Karlsen
seniorrådgiver

Vedlegg

dok. 16 sak 60-25 -Vedlegg 1- Årsplan

1. Møteplan

Kontrollutvalgets møteplan er fastsatt som følger:

- Mandag 23. februar
- Mandag 30. mars
- Mandag 11. mai
- Mandag 15. juni
- Mandag 7. september
- Mandag 26. oktober
- Mandag 7. desember

Møtestart er satt til kl 10.00.

Møter utover dette vil bli avholdt etter behov.

2. Oversikt over årsberetninger og årsregnskap som skal behandles av kontrollutvalget

Følgende årsberetninger og årsregnskap skal fremlegges til behandling i kontrollutvalget (KF=kommunalt foretak):

- Narvik kommune
- Narvik Havn KF
- Narvik Vann KF

3. Oversikt over organer og selskap underlagt kontrollutvalget

Følgende enheter er underlagt kontrollutvalgets innsynsrett og alminnelige kontrollmandat:

- Narvik kommune
- Aksjeselskaper, interkommunale selskaper og enheter etter kommuneloven § 23-6
- Vertskommunesamarbeid hvor Narvik kommune er vertskommune

K-Sekretariatet IKS er sekretariat for kontrollutvalget og er underlagt kontrollutvalgets instruksjonsmyndighet. Sekretariatet saksforbereder sakene for kontrollutvalget og skal løpende legge frem for kontrollutvalget all viktig korrespondanse fra kommunestyret, revisjonen, administrasjonen, mv.

4. Vedtatte planer av betydning for kontrollutvalgets virksomhet

Etter forslag fra kontrollutvalget, fastsatte kommunestyret – i sak 82/2024 - følgende plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for perioden 2024-2027:

1. *Kommunestyret vedtar følgende plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2024 til 2027:*
 - a) *Narvik Havn*
 - b) *Sykehjemstilbud*
 - c) *Integrering*
 - d) *Arbeidsmiljø*
 - e) *Næringsutvikling*

2. *Kommunestyret vedtar følgende plan for eierskapskontroll for perioden 2024 til 2027:*
 - a) *Hålogaland Ressursselskap IKS*
 - b) *Agenda Arena AS*
 - c) *Narvik Bulkterminal AS*

3. *Kommunestyret delegerer til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioder ved endringer i risiko- og vesentlighetsbildet, herunder initiere andre prosjekter.*

Kommunestyret har delegert til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioder ved endringer i risiko- og vesentlighetsbildet, herunder initiere andre prosjekter.

5. Virksomheten for de enkelte kontrollområder

Kontrollutvalgets ansvarsområder er beskrevet i kommunelovens kap. 23 og i forskrift om kontrollutvalg og revisjon.

5.1 Regnskapsrevisjon

Narvik kommunes valgte revisor er KomRev Nord IKS. KomRev Nord IKS som utfører regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller for kommunen.

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at:

- kommunens årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte
- regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjer og avtaler med revisor
- regnskapsrevisjonen blir utført av revisorer som oppfyller kravene i forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 2 og 3.

Kontrollutvalget skal påse at regnskapsrevisorens påpekinger etter kommuneloven § 24-7 til § 24-9 blir rettet eller fulgt opp (nummererte brev, merknader til årsregnskapet, forenklet etterlevelseskontroll m.v.). Hvis påpekingene ikke blir rettet eller fulgt opp, skal kontrollutvalget rapportere dette til kommunestyret.

Kontrollutvalget skal motta resultatene fra forenklet etterlevelseskontroll for 2024 til behandling.

5.2 Forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal la utføre forvaltningsrevisjoner med utgangspunkt i plan for forvaltningsrevisjon. Kontrollutvalget skal motta prosjektene til behandling i utvalget. Resultatene fra revisjonsprosjektene rapporteres til kommunestyret, og kontrollutvalget følger opp kommunestyrets vedtak. Kontrollutvalget rapporterer tilbake til kommunestyret om hvordan vedtakene har blitt fulgt opp.

Følgende prosjekter **bestilles** i 2026:

- **Næringsutvikling**

Følgende prosjekter **behandles og følges opp** i 2026:

- **Narvik Havn KF**
- **Arbeidsmiljø**

5.3 Eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal la utføre eierskapskontroller med utgangspunkt i plan for eierskapskontroll. Kontrollutvalget skal bestille eierskapskontroller fra revisjonen, samt motta samtlige kontroller til behandling i utvalget. Resultatene fra kontrollene rapporteres til kommunestyret. Kontrollutvalget følger opp kommunestyrets vedtak og rapporterer tilbake til kommunestyret om hvordan vedtakene har blitt fulgt opp

Følgende prosjekter bestilles i 2006:

- Narvik Bulkterminal AS

Følgende prosjekter **behandles og følges opp** i 2026:

- Agenda Arena AS
- Narvik Bulkterminal AS

Kontrollutvalget har rett til å være tilstede på representantskapsmøter og generalforsamlinger i interkommunale selskaper og aksjeselskaper der kommunen eller fylkeskommuner eier alle aksjene. Innsynsretten gjelder også datterselskaper til slike selskaper. Kontrollutvalget har valgt ut Narvikgården AS, Agenda Arena AS, Futurum AS, HRS og Narvik Bulkterminal for slik deltakelse.

5.4 Økonomiforvaltningen

Kontrollutvalget skal føre kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, herunder påse at det foretas forenklet etterlevelsesk kontroll, motta resultatene fra kontrollen til behandling i utvalget og følge opp eventuelle påpekninger.

5.5 Øvrige oppgaver

Kontrollutvalget skal ellers:

- utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen
- avgi uttalelse til kommunestyret om Narvik kommunes årsregnskaper og årsberetningen
- avgi uttalelse til kommunestyret om Narvik Vann FK og Narvik Havn KF sine årsregnskaper og årsberetninger
- avgi årsrapport til kommunestyret om utvalgets egen virksomhet
- følge opp øvrige saker ut fra kontrollutvalget mandat av eget tiltak, eller etter henvendelser.

Arkivsaksnummer: KS-25/00695-2
Saksbehandler: Tage Karlsen

Utvalg
kontrollutvalget

Møtedato
01.12.2025

Saksnr
61/25

Narvik sak 61/25 - referatsaker

Innstilling til vedtak:

Saken tas til orientering

Saken gjelder:

NKRFs kontrollutvalgskonferanse 2026

Saksutredning:

Det vises til vedlegget. Kontrollutvalget bør vurdere om utvalget skal være representert på kontrollutvalgskonferansen 2026.

Harstad, 21.11.2025

Tage Karlsen
seniorrådgiver

Vedlegg

NKRFs kontrollutvalgskonferanse 2026

NKRFs Kontrollutvalgskonferanse 2026

[Tilbake til kursoversikten](#)

Nøkkelinfo

Fra/til	27.1–28.1
Påmeldingsfrist	18.12
Pris	Kr 8 950 eks. mva. med overnatting (inkl. frokost og middag) (ikke-medl.: kr 9 350 eks. mva.) Kr 6 980 eks. mva. uten overnatting og middag (ikke-medl.: kr 7 380 eks. mva.) Kr 1 321 eks. mva. for overnatting (inkl. middagsbuffet 26.1.2026 og frokost 27.1.2025) fra 26. til 27. januar 2026 Deltakere fra kommuner/fylkeskommuner hvor sekretariatstjenesten for kontrollutvalget ivaretas av virksomheter som er bedriftsmedlem i NKRF, oppnår medlemspris.
Sted	Clarion Hotel & Congress Oslo Airport, Gardermoen
Varighet	27.1.: 10.00 - 17.00 28.1.: 09.00 - 13.00

Styrk rollen din i kontrollutvalget

Bli med på årets største møteplass for kontrollutvalg!
Kontrollutvalgskonferansen 2026 arrangeres **tirsdag 27. og onsdag 28. januar** på Clarion Hotel & Congress Oslo Airport, og samler medlemmer og ledere fra hele landet til to dager med høyaktuelle tema og spennende foredragsholdere.

Fra Kontrollutvalgskonferansen 2025

Kommunekommisjonen og veien videre for norske kommuner

Hva skal til for at kommunene skal være robuste, demokratiske og bærekraftige i fremtiden? Leder av Kommunekommisjonen, **Eivind Dale**, deler kommisjonens vurderinger av de største utfordringene og mulighetene som ligger foran oss. Innlegget gir kontrollutvalgene et unikt innblikk i hvordan kommunesektoren kan utvikle seg – og hvilken rolle kontroll og revisjon bør ha i en ny virkelighet.

Sykefravær, kvinnehelse og velferd

Høyt sykefravær utfordrer både kvalitet og bærekraft i velferdstjenestene. Samtidig har kvinnehelse fått økt oppmerksomhet, men fortsatt gjenstår mye arbeid før dette får et tydelig fotfeste i kommunal praksis. **Nina Tangnæs Grønvold**, leder av Kvinnearbeidshelseutvalget, **Simen Markussen** fra Frischsenteret og **Stig Arne Holtedahl**, kommunedirektør i Marker, belyser hvordan forskning og praktisk ledelse kan spille sammen for å skape endring. For kontrollutvalg er dette viktige perspektiver på tjenestekvalitet og ressursbruk.

Kunstig intelligens og personvern

Kunstig intelligens er på full fart inn i offentlig sektor, også i kommunene. Det gir store muligheter for effektivisering, men reiser samtidig spørsmål om etikk, innsyn og personvern. **Bjørn Aslak Juliussen** fra UiT og representanter fra kommunal sektor viser hvordan KI allerede brukes, hvilke

dilemmaer det skaper – og hvilke spørsmål kontrollutvalgene må stille seg for å ivareta kontrollbehovet i kommunene.

Selskapsorganisering i kommunal sektor

Flere kommunale oppgaver legges i dag til selskaper, interkommunale samarbeid og foretak. Hvordan påvirker dette åpenhet, demokratisk styring og kontrollmulighetene? **Jan Erling Klausen** fra Universitetet i Oslo og **Agnete Sommerset** fra Samfunnsbedriftene diskuterer fordeler og fallgruver. Kontrollutvalg må forstå hvordan eierskap og organisering påvirker ansvaret for kontroll og revisjon – og dette innlegget gir viktige svar.

Grønn kontroll og revisjon

Kommunene har ambisiøse klima- og miljømål, men blir de faktisk fulgt opp? **Aase Kristine Lundberg** fra Nordlandsforskning viser hvordan grønn kontroll og revisjon kan bidra til å gjøre kommunene mer bærekraftige i praksis. Temaet kobler miljøpolitikk, økonomi og revisjon – og gir kontrollutvalgene nye perspektiver på hvordan de kan ta del i det grønne skiftet.

Den etiske kommunen – finnes den?

Hva betyr det egentlig å være en etisk kommune? Hvordan kan etikk være mer enn fine ord i planer og dokumenter? Lederen for Kommunesektorens etikkutvalg, **Dagfinn Høybråten**, inviterer til refleksjon over verdier, praksis og grenseoppganger. For kontrollutvalgene handler dette om å stille de riktige spørsmålene og bidra til at etiske vurderinger får en tydelig plass i styring og forvaltning.

Tillit og demokratisk deltakelse

Tillit er limet i lokaldemokratiet – men hva skjer når tilliten svekkes? **Kari Steen-Johnsen** fra Institutt for samfunnsforskning ser på trender i demokratisk deltakelse og politisk engasjement. Dette er særlig aktuelt for kontrollutvalgene, som selv er en del av den demokratiske infrastrukturen i kommunen. Hvordan kan de bidra til å styrke åpenhet og deltakelse, og slik være med på å bygge tillit?

Målgruppe

Ledere og medlemmer av kontrollutvalg, kontrollutvalgssekretærer, revisorer, ordførere, kommunedirektører og ellers alle med interesse for kontroll, revisjon og tilsyn i kommunal sektor.

Sett av datoene allerede nå. Mer informasjon om **endelig program og påmelding** kommer senere.

Arkivsaksnummer: KS-25/00093-13
Saksbehandler: Tage Karlsen

Utvalg
kontrollutvalget

Møtedato
01.12.2025

Saksnr
62/25

Narvik sak 62/25 - rapportering fra revisor - løpende revisjonsarbeid - interimfasen

Innstilling til vedtak:

Kontrollutvalget tar revisors rapportering fra interimfasen til orientering.

Saksutredning:

1. BAKGRUNNEN FOR SAKEN OG KONTROLLUTVALGETS ANSVAR

Kontrollutvalget skal påse at fylkeskommunens regnskaper blir «revidert på en betryggende måte», jf. kommunelovens § 23-2 bokstav a. I kontrollutvalgsforskriftens § 3 (Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon) sies det bl.a. at:

- Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at
- a) kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte
 - b) regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjer og avtaler med revisor

Plikten som pålegges kontrollutvalget gjelder også for kommunale foretak.

2. REVISORS ANSVAR OG OPPGAVER

Revisors ansvar og oppgaver er beskrevet i lovens § 24-2, hvor revisor bl.a. har ansvar for å «planlegge, gjennomføre, dokumentere og rapportere sitt arbeid i samsvar med lov og forskrift og god kommunal revisjonsskikk».

Revisjonsstrategien vil være det styrende dokument for revisjonsarbeidet, og inneholder revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger, og trekker hovedlinjene for hvordan revisjonen skal gjennomføres i løpet av revisjonsåret.

Det er i loven vist til «god kommunal revisjonsskikk», som er en rettslig standard. I rettslige standarder henvises det ikke til absolutte kriterier, men lovens innhold defineres til å være det som samfunnet som helhet eller enkelte grupper i samfunnet til enhver tid mener bør gjelde.

For å gi standarden *god kommunal revisjonsskikk* et nærmere innhold, er det utarbeidet internasjonale revisjonsstandarder (ISA-ene), som har noen tilleggsvurderinger som er spesifikke for enheter i offentlig sektor.

Kommunens internkontroll (egenkontroll) er sentralt ved revisors planlegging av oppdraget. I ISA 315 – *Identifisering og vurdering av risikoene for vesentlig feilinformasjon gjennom forståelse av enheten og dens omgivelser* - framgår følgende i punktene 12 og 13:

«Revisor skal opparbeide seg en forståelse av den interne kontrollen. Selv om de fleste kontroller som er relevante for revisjonen, sannsynligvis er relatert til finansiell rapportering, er ikke alle kontroller som er relatert til finansiell rapportering, relevante for revisjonen. Hvorvidt en kontroll, alene eller sammen med andre, er relevant for revisjonen, avgjøres av revisor ved anvendelse av profesjonelt skjønn.

Når revisor opparbeider seg en forståelse av kontroller som er relevante for revisjonen, skal revisor vurdere utformingen av disse kontrollene og fastslå hvorvidt de er iverksatt ved å utføre handlinger i tillegg til forespørsler til ansatte i enheten.»

3. REVISORS RAPPORTERING - KONTROLLUTVALGETS «PÅSE-ANSVAR» OVERFOR REGNSKAPSREVISOR

I veilederen for kontrollutvalgets påse-ansvar, utarbeidet av Forum for Kontroll og Tilsyn, presenteres forhold og momenter som kontrollutvalget kan vurdere i forbindelse med påse-ansvaret. Veilederen presenterer påse-ansvaret i tre områder, der «holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet» er det ene området. Orienteringene om det løpende revisjonsarbeidet deles inn i tre faser; planleggingsfasen, interimfasen og årsoppgjørphasen. I tillegg kommer orientering om etterlevelseskontroll.

Rapporteringen fra revisor i innværende møte gjelder interimfasen. Det fremgår i veilederen at orienteringen fra revisor bør være skriftlig og en rekke momenter beskrives nærmere for hva den bør inneholde. Følgende er beskrevet i veilederen:

Orientering fra interimfasen

Kontrollutvalget kan be om en skriftlig orientering som inneholder:

- a) status i forhold til revisjonsplanen*

- b) beskrivelse av revisjonen av de ulike transaksjonsklassene og aktivitetene i forbindelse med disse, og hvilke systemkontroller som er utført og resultatet av disse, inkludert anbefalinger til forbedringer i internkontroll og/eller økonomiforvaltning*
- c) orientering om prinsipielle regnskapsspørsmål som er observert, resultatet av vurderingene av disse, og om det foreligger uenigheter med administrasjonen*
- d) revisors vurdering av mislighetsrisiko*
- e) begrunnet redegjørelse for eventuelle endringer i revisjonsplanen*

Veilederen er tidligere gjort kjent for kontrollutvalget.

Oppdragsansvarlig revisor orienterte om revisjonsstrategien (planleggingsfasen) i møte 01.12.2025 (sak 54/24 – 56/24. Revisors presentasjon ble sendt medlemmene per e-post.

Rapportering fra årsoppgjørphasen skjer når revisjonsberetningen foreligger.

Sekretariatet legger til grunn at revisor presenterer sin rapportering i møtet, og at presentasjonen ettersendes kontrollutvalgets medlemmer/sekretariatet.

Harstad, 24.11.2025

Tage Karlsen
seniorrådgiver

Vedlegg